

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

ANTRADIENIS – TUESDAY, GRUODŽIO – DECEMBER 1, 2009 • Vol. C Nr. 227

Kaina 75 c.

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 11-30-09

PERIODICALS

Ukrainietiška elektros energija Lietuvai bus tiekama be tarpininkų

Prezidentė D. Grybauskaitė susitiko su Ukrainos vadovu V. Juščenko.

Eltos nuotr.

Vilnius, lapkričio 30 d. (President.lt) – Ukrainoje viešėjusi Lietuvos Respublikos prezidentė Dalia Grybauskaitė pabrėžė, kad Ukraina

gali tapti svarbia ne tik Lietuvos, bet ir visos Europos Sąjungos energetikos partnere, tačiau tik skaidrūs ir atviri santykiai šioje srityje bus

sėkmingi.

Lietuvos ir Ukrainos prezidentų Tarybos posėdyje šalių delegacijos aptarė energetikos klausimus ir ukrainietiškos elektros energijos tiekimo galimybes Lietuvai po Ignalinos atominės elektrinės uždarymo.

Lietuvos ir Ukrainos vadovai pabrėžė būtinybę užtikrinti skaidrų elektros tiekimą.

„Dar neprasidėjus prekybai, Lietuvoje pasipylė įvairūs tarpininkai, siekiantys atstovauti Ukrainai. Tai – senais metodais grįstas ir neperspektyvus Europoje kelias“, – kalbėjo prezidentė Dalia Grybauskaitė.

Atsakydamas į Lietuvos vadovės pastabas, Ukrainos prezidentas Viktor Juščenko viešai spaudos konferencijoje užtikrino, kad ims visų būtinų priemonių, jog Ukrainos ir Lietuvos susitarimuose dėl elektros energijos prekybos nebebūtų jokių tarpininkų.

Lietuva ir JAV stiprina bendradarbiavimą

Vilnius, lapkričio 30 d. (ELTA) – Užsienio reikalų ministras Vygaudas Ušackas ir JAV ambasadorė Lietuvoje Anne E. Derse pasirašė protokolą, kuriuo stiprinamas Lietuvos ir JAV bendradarbiavimas užkertant kelią neteisėtam branduolinio, biologinio, cheminio ginklo ir su juo susijusių medžiagų gabenimui ir perdavimui.

Pasirašytu protokolu iš dalies keičiamas ir pratęsiamas Lietuvos ir

JAV vyriausybės susitarimas dėl bendradarbiavimo masinio naikinimo ginklų platinimo prevencijos srityje ir dėl gynybos bei karinių santykių plėtojimo.

„Šiandien pasirašytas susitarimas suteiks tvirtesnę pagrindą mūsų abiejų valstybių bendradarbiavimui kovoje prieš terorizmą. Taip prisidame prie visų Lietuvos gyventojų saugumo, prie saugumo regione ir pa-

saulyje“, – pasirašymo iškilmėse teigė V. Ušackas.

Nuo 2003 m. galiojantis Lietuvos ir JAV vyriausybės susitarimas numato JAV teikiamą neatlygintą pagalbą užkertant kelią neteisėtam branduolinio, biologinio, cheminio ginklo ir su juo susijusių medžiagų gabenimui ir perdavimui. Šioje srityje 2003–2009 m. JAV suteikė Lietuvai paramos už daugiau nei 11 mln. litų.

Naudojantis JAV parama ir įranga Vilniaus oro uoste ir sausumos pasienio kontrolės punktuose sumontuoti radiacinę spinduliuotę nustatantys vartai, Maišiagalos radioaktyviųjų atliekų saugykloje įrengta nuolatinio stebėjimo sistema, penkiose Lietuvos onkologijos klinikose, naudojančiose radioaktyvias medžiagas, įdiegta apsaugos sistema.

Čikagoje lankėsi rašytoja Renata Šerelytė

Čikaga, lapkričio 30 d. – Praėjusį savaitgalį Čikagoje viešėjo įvairių premijų laureatė, žinoma Lietuvos rašytoja, vertėja, publicistė, literatūros kritikė Renata Šerelytė, kuri šiuo metu redaguoja dienraščio „Draugas“ šeštadieninį kultūrinį priedą. Su ja vyko du susitikimai: vienas – Čiurlionio galerijoje, Jaunimo centre, kitas – Lietuvių dailės galerijoje, Pasaulio lietuvių centre. Šeštadienį vykusį popietę Jaunimo centre buvo skirta vien tik R. Šerelytei. Sekmadienio popietės programos pirmoji dalis buvo skirta Alekso Vitkaus paskaitai apie šiais sukaktuvinius metais išleistą knygą „Draugui“ – 100. Už tikėjimą ir lietuviybę“. Antroje dalyje vyko susitikimas su rašytoja.

Jono Kuprio nuotr.: „Draugo“ bendradarbis A. Vitkus (k.), rašytoja R. Šerelytė, Draugo fondo tarybos pirmininkė Marija Remienė ir kunigas dr. Kęstutis Trimakas.

Siūloma pratęsti Pilietybės įstatymo galiojimą

Vilnius, lapkričio 30 d. (ELTA) – Iki 2010 m. liepos 1 d. siūloma pratęsti dabartinio Pilietybės įstatymo galiojimą. Tokią Pilietybės įstatymo pataisą Seimo posėdžių sekretoriatai įregistravo Seimo pirmininko pavaduotojas Česlovas Vytautas Stankevičius ir Seimo Teisės ir teisėtvarkos komiteto pirmininkas Stasys Šedbaras.

2008 m. liepos 15 d. buvo priimtas naujos redakcijos Pilietybės įstatymas. Jo 3 straipsnyje nustatyta, kad įstatymas galioja iki 2010 m. sausio 1 d. 2009 m. vasario 17 d. Respublikos prezidentas pateikė Seimui naują Pilietybės įstatymo projektą, kurio tikslas – užtikrinti nuoseklesnę, aiškesnę, juridinės technikos reikalavimus labiau atitinkantį pilietybės santykių teisinį reguliavimą, tiksliau apibrėžti atvejus, kai Lietuvos Respublikos pilietis kartu gali būti ir kitos valstybės pilietis.

Apsvarstęs suinteresuotų asmenų, specialistų, Seimo narių ir Seimo paskirtų papildomų komitetų pastabas ir pasiūlymus, Nukelta į 6 psl.

Šiame numeryje:

- Sveikata. Sveikos mankštos principai (p. 2)
- Išeivių žiniasklaida galėtų tapti raktu į globalią Lietuvą (p. 3, 11)
- R. Kriaučiūno skiltis (p. 3)
- Vilnių – iš varžytinių! (p. 4)
- JAV LJS atstovai XIII PLJ kongrese (p. 5)
- Laiškai, nuomonės (p. 5)
- Nauji SLA veidai (p. 5)
- Šventadienis (p. 8)
- Totorių šventė Nemėžyje (p. 8)
- Atsiminimai (126) (p. 9)
- Čikagos Jaunimo centro veikla (p. 10)

Valiutų santykis

1 USD – 2.92 LT
1 EUR – 3.45 LT

DRAUGAS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL.: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG

Redakcijos žodis

Šios dienos „Drauge“ dr. Kačerauskienė straipsnyje „Totorių šventė Nemėžyje“ rašo apie lapkričio 27 d. įvykusią metinę totorių šventę Kurban Bairam (aukų atnešimo šventė), kurioje dalyvavo ir lietuviai. „Šiomet suėjo 325 metai nuo pirmosios mečetės statybos, 100 metų nuo dabartinės, kuri dabar yra atnaujinta ir tapo miestelio puošmena“, – rašo autorė. Šiomis dienomis šveicarai referendumo keliu pritarė pasiūlytam draudimui statyti naujus minaretus (bokštus) ant mečečių šalyje. Dr. Kačerauskienės duomenimis, šiuo metu Lietuvoje gyvena apie 5,000 totorių, jų protėviai įsikūrė daugiau nei prieš 600 metų. Įdomu, kaip lietuviai jausėsi ir elgtųsi, jei į Lietuvą ateitų nauja totorių ar kita islamą išpažįstančios etninės grupės banga? Ar nepasielgtume kaip šveicarai?

Vyr. redaktorė Dalia Cidzikaitė

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589. Tel.: 773-585-9500.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$150.00.

Postmaster: Send address changes to

Draugas – 4545 W. 63rd Street,
Chicago, IL 60629-5589.

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiuočiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

Draugo prenumerata yra mokama iš anksto.

GARBĖS PRENUMERATA

(metams kasdiena, paskelbta) \$250.00
JAV

Metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00
Pirma klasė: kasdien \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD)

Metams \$390.00 • 1/2 metų \$210.00
• 3 mėn. \$110.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis
Oro paštu

Metams \$615.00 • 1/2 metų \$315.00
| Lietuvą reguliariu paštu

Metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA:

JAV

Metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00
• 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD)

Metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00
• 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis
Oro paštu

Metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00
| Lietuvą reguliariu paštu

Metams \$70.00

Vyriausia redaktorė – Dalia Cidzikaitė

redakcija@draugas.org

Kultūrinio šeštadienio priedo redaktorė –
Renata Šerelytė

rainbow.vilnius@gmail.com

Moderatorius – kun. Viktoras Rimšelis

- Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos, gavus prašymą, ką nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

El-paštas:

rastine@draugas.org

skelbimai@draugas.org

administracija@draugas.org

SVEIKATOS KLAUSIMAIS

DALIUS KEDAINIS, MD

Lockport Crossings Advocate Medical Center,
Lockport, IL
Tel. 815-834-8777

SVEIKOS MANKŠTOS PRINCIPAI

Nuolatinio streso ginami, pamirštame apie sveiką gyvenimo būdą. Vis didėjantis kūno svoris, išvermės stoka, greitai ateinantis nuovargis fizinio aktyvumo metu vis primena, kad Dievas mums davė raumenis ir sąnarius mankštai. Kita vertus, kartas nuo karto paskaitome apie mūsų ilgaamžius, jų ilgų gyvenimo metų paslaptis. Dažnai atsikartojanti jų sėkmės priežastis visiškai paprasta: sveikas ir fiziškai aktyvus gyvenimo būdas, sveika mityba, streso vengimas. Dažnai prisizadame sau, kad užtenka žiūrėti į vis dešininę kryps-tančią svarstyklių rodyklę, mums primenančią, kad laikas susigriebti, keisti gyvenimo būdą, daugiau sportuoti.

Svarbu ne tik žinoti, bet ir jį laikytis

Staiga priėmus ilgai lauktą ir taip reikalingą pasižadėjimą pradėti įtemptą treniruočių programą, svarbu žinoti sveikos fizinės mankštos principus. Norint sveikai, saugiai ir veiksmingai mankštintis, neužtenka juos tik paviršutiniškai žinoti, reikia jį laikytis.

Pirmasis žingsnis turėtų būti savo norų ir galimybių įvertinimas, tinkamas fizinio aktyvumo ar sporto pasirinkimas. Geriausių rezultatų pasieksite pasirinkę mėgstamą sportą. Jei nemėgstate bėgimo, nesirinkite lengvosios atletikos, bet pagalvokite apie futbolą, krepšinį ar šokių programą. Jei nemėgstate važiuoti dviračiu, geriau pasirinkite jau minėtą bėgimą ar plaukimą. Suraskite bendraminčių, pakvieskite prisijungti savo šeimos narius, kolegas, draugus ar tiesiog užsirašykite į klases.

Nepamirškite, kad fizinė mankšta ir aktyvumas neturėtų prasidėti ir pasibaigti sporto salėje ar sveikatingumo klube. Išnaudokite kasdien pasitaikančias galimybes: nesinaudokite liftu, bet palypėkite laiptais, pastatykite automobilį toliau nuo pagrindinio įėjimo ir greitu žingsniu ateikite iki durų, išnaudokite savo pietų pertrauką geram pasivaikšči-jimui ir t. t. Įsisąmoninkite, kad fizinis aktyvumas turi teikti ne tik naudą, bet ir pasitenkinimą bei džiaugsmą.

Prieš įtemptą mankštą – pasitarkite su gydytoju

Prieš pradėdant fizinio aktyvumo programą, patartina pasitarti su gydytoju. Reikėtų įvertinti savo kūno galimybes, pamatuoti kraujospūdį, galbūt užrašyti EKG (elektrokardiogramą). Ypatingą dėmesį reikėtų atkreipti į lėtinių ligų ar negalavimų įtaką bei aktyvumą. Todėl nepamirškite pasitarti su gydytoju, jei sergate COPD, astma, diabetu, jei skundžiatės sąnarių ar nugaros skausmais ir t. t. Atsargos niekada nebus per daug!

Aerobinis ir anaerobinis aktyvumas

Fizinis aktyvumas galėtų būti skirstomas į aerobinį bei anaerobinį. Aerobinio aktyvumo metu raumenys dirba vidutiniu greičiu, tačiau kraujas gali pritekėti į raumenis, todėl vyksta intensyvi medžiagų apykaita (metabolizmas). Šios rūšies fizinio aktyvumo dėka gerėja širdies darbas, tvirtėja raumenys, po mankštos pagerėja kraujospūdžio ir širdies ritmo kontrolė, pagerėja plaučių veikla bei didėja jų funkcinės atsargos. Sudeginama šiek tiek kalorijų, tuo pat metu mažėja kūno svoris, padidėja HDL („sveiko“ cholesterolio) kiekis. Ilgainiui aerobinis fizinis aktyvumas pagerina širdies ir kraujagyslių darbą, sumažėja širdies smūgio ir insulto (CVA) rizika. Aerobinis aktyvumas pagerina kūno metabolizmą, ir šis pagerėjimas trunka dar kelias valandas pabaigus mankštintis.

Anaerobinis fizinis aktyvumas pasireiškia tada, kai įtemptai mankštintis raumenys būna ilgam susitraukę ir į juos mažai priteka kraujo. Šios mankštos metu metabolizmas gerokai sulėtinamas, bet raumenims atsipalaidavus vėliau gerokai suintensyvėja ir išlieka intensyvus keliolika valandų po fizinio aktyvumo. Todėl sudeginama daugiau kalorijų, lengviau metamas svoris. Anaerobinis metabolizmas pasireiškia greičiau bėgant, kilnojant svorius, plaukiant, lipant laiptais ir t. t.

Aerobinį ir anaerobinį fizinį aktyvumą reikėtų derinti kartu: fizinį aktyvumą reikėtų pradėti apšilimu, vėliau vidutinio aktyvumo mankštą pakeičiant 2–3 minučių intensyvaus

aktyvumo tempu (šio tarpo pagrindinis metabolizmas yra anaerobinis). Reikėtų mankštą baigti vidutinio ar lengvo aktyvumo mankšta ar pratimais (atpalaiduojami raumenys, paruošiami atsistatymo periodui).

Kaip ilgai ir kaip dažnai mankštintis?

Patartina mankštintis bent 3 kartus per savaitę po 30–60 minučių. Bent keletą iš šių kartų patartina mankštintis intensyviau, naudojant anaerobinį metabolizmą skatinančius pratimus. Patartina geriau mankštintis dažniau, bet trumpiau (4–6 kartus per savaitę po 30 minučių), nei rečiau, bet ilgiau (3 kartus po 60 minučių). Raumenys ir kūnas pripranta prie nuolatinio fizinio aktyvumo, gerėja širdies ir kraujagyslių, plaučių tonusas.

Didžiausias leistinas pulsas

Mankštos įtemptumą geriausia nustatyti skaičiuojant savo pulsą. Prieš pradėdant apšilimą, reikėtų paskaičiuoti savo širdies dūžius per minutę ir, remiantis šiuo skaičiumi, paskaičiuoti norimą fizinės veiklos intensyvumą. Ši skaičių lengva apskaičiuoti dviem žingsniais:

1. Didžiausias pulsas, dar vadinamas maksimaliu leistinu pulsu (MLP), paskaičiuojamas iš skaičiaus 220 atimant jūsų amžių. Pvz., 40-mečio MLP turėtų būti 220–40=180.

2. Pakankamą fizinį aktyvumą pasieksite, jei jūsų širdies darbas padidės iki 60–85 proc. MLP. Naudojant skaičius iš jau minėto pavyzdžio, paskaičiuokime:

$$180 \text{ (MLP)} \times 0.6 \text{ (60 proc.)} = 102$$

$$180 \text{ (MLP)} \times 0.85 \text{ (85 proc.)} = 153$$

Šiame pavyzdyje aprašytas sveikas keturiasdešimtmetis turėtų mankštintis 30 minučių, palaikydamas 102–153 širdies dūžių per minutę pulsą. Jei pulsas yra mažesnis, nei 102, žmogus turėtų labiau pasistengti, jei pulsas daugiau nei 153 – sulėtinti savo judesius.

Jei mankštinamasi itin įtemptai (pulsas tankesnis nei 85 proc. MLP), prasideda anaerobinis metabolizmas. Jį reikėtų tinkamomis pertraukomis derinti su aerobiniu.

Jei pradėdote mankštintis po ilgos pertraukos, patartina iš pradžių nepersistengti, netapti „čempionais“. Patartina mankštintis kol pasiekiate 60–70 proc. MLP. Po kelių treniruočių galėsite didinti apkrovimą ir veiklos įtemptumą.

„Apšilimas“ ir „atšalimas“

Nepamirškite jau minėto „apšilimo“ ir „atšalimo“ ar atsipalaidavimo“ fazių. Tinkamai pasirinkus mankštos režimą, raumenys dirbs geriau ir veiksmingiau, kitą rytą mažiau vargins raumenų nuovargis ir skausmas. Būkite savo kūno sąjungininkai: leiskite raumenų kraujagyslėms pradžioje vis labiau atsistatyti, kad pritekėtų daugiau kraujo, o mankštos pabaigoje dar palaikykite jas labiau atvertas, kad mažesnio aktyvumo metu būtų „išplauti“ visi anaerobinio metabolizmo fazėje sukaupti toksinai (tie patys, kurie kitą rytą sukels raumenų dieglius). Tik nuo jūsų priklauso, ar būsite savo kūno ištikimi sąjungininkai ar pikčiausi priešai.

Tad geros mankštos ir būkime sveiki!

IŠEIVIŲ ŽINIASKLAIDA GALĖTŲ TAPTI RAKTU Į GLOBALIĄ LIETUVĄ

DEIMANTĖ DOKŠAITĖ

Kiek šiandien svarbi užsienio lietuvių žiniasklaida? Kiek ji reikalinga, kai didžioji dauguma svetur gyvenančių lietuvių gali lengvai skaityti internetinę Lietuvos žiniasklaidą lygiai kaip ir gyvenamosios arba bet kurios kitos valstybės žiniasklaidą (jei tik moka kokią kitą kalbą nei lietuvių)? Akivaizdu, kad šiandienos emigrantų padėtis visiškai kitokia, nei išvykusiųjų tuomet, kai grįžimas Tėvynėn buvo beveik nebeįmanomas – iškeliavai ir kelio atgal beveik nebėra. O ryšys buvo palaikomas tik ilgai keliaujančiais popieriniais laiškais.

Technologijos ir Lietuvos nepriklausomybė sumažino užsienio lietuvių žiniasklaidos svarbą ir verčia ją ieškoti tokių pavidalų, kurie ją išskirtų iš kitų. Ko gero, didžiausias jos kitoniškumas – galimybė išeiviams įvykius matyti savo akimis, iš savo požiūrio taško, skelbti tokias naujienas, kokias nori patys, o ne tokias, kokios atrodo įdomios žurnalistams iš Lietuvos. Tačiau čia iškyla pavojus išeiviškos žurnalistikos profesionalumui, pavojus nueiti keliu, vedančiu tik į cepelinų balių aprašymus.

Apskritai, užsienio lietuvių žiniasklaidai kyla tie patys iššūkiai ir tos pačios problemos, kaip ir visai žiniasklaidai – kaip išgyventi ekonominio nuosmukio, facebookų, twitterių, skypų ir blogų laikais, kaip išlikti įdomiai ir skaitomai, kaip pateikti kažką kitokio, kad neatrodytum tarsi juokdarys dabartiniams pranešimų spaudai laikais. Tik užsienio lietuvių žiniasklaidai dar tenka varžytis ir su Lietuvos internetine žiniasklaida. Kaip veikia toji, sakyčiau, pusiau profesionali užsienio lietuvių žiniasklaida ir koks galėtų būti jos vaidmuo Globalios Lietuvos sąvokoje?

Išeivių žiniasklaida prisitaiko prie Lietuvos spaudos

Anot buvusio prezidento Valdo Adamkaus visuomeninio patarėjo išeivijos klausimais Leono Narbučio, Lietuvai užsienyje esanti lietuvių žiniasklaida neturi jokios įtakos, nors kadaise buvo itin svarbi. Jo manymu, šiuolaikinė išeivių žiniasklaida labiau linkusi prisitaikyti prie Lietuvoje pasirodančios žiniasklaidos diktuojamų madų ir užduodamo tono.

Vytauto Didžiojo universiteto Politikos mokslų ir diplomatijos fakulteto Viešosios komunikacijos ka-

tedros vedėja, docentė Kristina Jūraitė pastebėjo, kad išeivijai visais laikais buvo svarbi Lietuva, tačiau, jos manymu, Lietuvos žiniasklaidai išeivijos naujienos ne itin svarbios.

Globali Lietuva neveiks, jei to nereikės žmonėms

„Lietuvių tautos ribos ir artimiausioje ateityje tikrai nesutaps su Lietuvos valstybės ribomis. Todėl reikia kurti globalią bendruomenę“, – įsitikinęs Seimo narys konservatorius Mantas Adomėnas. Pasak jo, tam mes dabar turime gana geras galimybes dėl technologijų ir pačios pakitusios emigracijos – ji nebėra negrįžtama, kaip dažniausiai būdavo prieš tai buvusias emigracijos bangas. Parlamentaras pastebėjo, kad kuriant globalią Lietuvą reikia tai daryti taip, kad nebūtų nuskriausti Tėvynėje likusieji. Dubline gyvenantys lietuviai neturėtų būti traktuojami kažkaip kitaip nei gyvenantys Panevėžyje.

Vis dėlto M. Adomėnas įsitikinęs, kad jokia globali Lietuva neveiks, jei to nereikės pačiai visuomenei ir jei tai bus kuriama tik formaliai, tik pildant valdžios poreikį. „Bet valstybė gali suteikti formas, struktūras ir galimybes“, – pridėjo jis. Anot Seimo nario, žiniasklaida gali būti labai svarbus instrumentas, Globalios Lietuvos kūrimui, nes būtent internetinėje žiniasklaidoje tos ribos tarp lietuvių Lietuvoje ir lietuvių užsienyje jau yra nusitrynusios. M. Adomėno manymu, įtarumo laikysena vieni kitų atžvilgiu, antipatija tarp likusių ir išvykusiųjų yra kliūtis Globaliai Lietuvai, kurią žiniasklaida ir turėtų griauti. Pasak politiko, perspektyvų sukeitimas gali būti tinkamu raktu. Kaip pavyzdį jis pateikė 15 metų Jungtinėje Karalystėje gyvenančio žurnalisto Andriaus Užkainio rašinius Lietuvos žiniasklaidoje, kur jis neretai gvildena būtent gimtosios šalies aktualijas.

E. Aleksandravičius: Globali Lietuva perdėm siejama su virtualia erdve

„Globali Lietuva – sėkminga metafora, bet perdėm siejama su virtualia erdve“, – mano Lietuvių išeivijos instituto vadovas prof. Egidijus Aleksandravičius. Jis taip pat pabrėžė, kad neretai nutinka taip, jog išvykusieji jaučiasi labiau savi Lietuvai nei likusieji. **Nukelta į 11 psl.**

Jei Kūčios gruodžio 20 d., tai Kalėdos – gruodžio 21 d.

ROMUALDAS KRIAUCIŪNAS

Spaudoje jau skaitome pranešimus bei kvietimus į šv. Kūčias. Vienos jų įvyks gruodžio 20 d. Jaunimo centre, Čikagoje. Iš pirmo žvilgsnio tai gražu ir sveikintina. Tačiau, kai pradėdi šiek tiek galvoti, tuoj paaiškėja, kad čia kažkas ne taip. Kūčios visada yra šv. Kalėdų išvakarėse. Tad jei jos ruošiamos gruodžio 20 d., tai Kalėdos turėtų būti gruodžio 21-ąją. O kaip su Naujaisiais metais? Jie būna savaitė po Kalėdų. Tad tie, kurie Kūčias švęs gruodžio 20 d., Naujuosius metus turėtų švęsti gruodžio 27 d., ar ne?

Daugelis naujai į Ameriką atvykusiųjų stebisi amerikiečių nekantrumu švęsti šv. Kalėdas. Atrodytų, kad jos prasideda „kalakutinėms“ dar neprasidėjus, nors kalėdinio sezono pradžios šūvis iššaukiamas Juodąjį penktadienį, dieną po Padėkos dienos. Atsibodo piktintis ankstyva švenčių reklama, išpardavimais, specialiomis televizijos programomis. Sprendžiant iš spaudos pranešimų, tas nekantrumo „virusas“ plinta ir tarp lietuvių. Pasitaiko ir gražių išimčių. Pvz., 2005 metais St. Petersburg, FL, tradicinė Kūčių vakariene įvyko gruodžio 24 d. Pernai metais man teko dalyvauti West Lafayette, IN, lietuvių ruošose Kūčiose – irgi gruodžio 24 d. Taip ir turėtų būti.

„Lietuvių kalbos žodyno“ VI tome Kūčios yra apibūdintos kaip „Kalėdų išvakarių diena“. Religine prasme, Kūčios yra iškilminga, religinio pobūdžio Kalėdų išvakarių vakariene („Lietuvių enciklopedija“, XIII tomas). Kalėdos visuomet būna gruodžio 25 d. Taigi, Kūčios, norime ar nenorime, visada yra gruodžio 24 d., o ne kokią nors kitą dieną. Tačiau beveik be išimties spaudoje kasmet skaitome pranešimus apie rengiamas Kūčias, vykstančias ne Kūčių dieną, bet daug anksčiau. Pranešimuose jos vadinamos „Bendromis Kūčiomis“, „Kūčių eglute“, „Kūčių vakaru“ ar „Tradicine Kūčių vakariene“.

Į talką reikia kvieisti Danutės Bindokienės knygoje sutelktą lietuviškų papročių išmintį („Lietuvių papročiai ir tradicijos išeivijoje“). Ten skaitome, kad Kūčios ir Kūčių vakariene paprastai yra džiaugsminga šeimų šventė, nors ji taip pat gali būti gilaus skausmo, vientatvės ir liūdesio diena. „Kiekvienoje lietuvių kolonijoje gyvena senelių, viengungių, užmirštų asmenų... Pasitaiko, kad lietuvių šeimos pasikviečia pavienius asmenis kartu valgyti Kūčių vakarienę. Bendros Kūčios vienišiams tautiečiams turėtų tą pačią paskirtį, kaip tradicinė šeimos Kūčių vakariene. Juk visi lietuviai yra vienos lietuvių tautos – tarytum vienos šeimos – nariai. Kūčias reikėtų ruošti gruodžio 24 d. vakare, šeimyninių Kūčių pavyzdžiu. Kiekvienam, norinčiam dalyvauti lietuviui turėtų atsirasti vieta prie bendro stalo.“ Tai tikrai gražus tradicinių Kūčių apibūdinimas.

Jau anksčiau šioje skiltyje esu pasisakęs prieš Kalėdų švenčių tapimą komercinėmis. Skaitytojus skatinau ir tebeskatinau dovanų pirkti lietuviškas knygas. Yra gerų knygų, susijusių su lietuviška tematika, ir anglų kalba. Per šiuos metus buvo išleista daugybė vertingų ir dovanoms tinkamų knygų. Ilgai negalvojant, į galvą ateina albumas „Lietuvių kultūrinis paveldas Amerikoje/Lithuanian Cultural Legacy in America“. Knygoje neteisingai pažymėta, kad knygą išleido Amerikos Lietuvių Bendruomenė. Iš tikrųjų, leidėjas yra JAV Lietuvių Bendruomenės Kultūros taryba. Tekstas yra lietuvių ir anglų kalbomis. Leidimo metai – 2009-iejai. Kita knyga – tai „Draugas“ – 100. Už tikėjimą ir lietuviybę“ (išleido Lietuvių katalikų spaudos draugija, 2009 m.) Ypač jaunimui tinkama „Lietuviai Arktėje/Lithuanians in the Arctic“; tekstas lietuvių ir anglų kalbomis; išleido Laptevų jūros tremtinių draugija, 2008 m. Prie prasmingų ir kultūrinių dovanėlių priskirtinos lietuviškos muzikos kompaktinės plokštelės, lietuviški filmukai vaikams. „Draugo“ skaitytojai kviečiami apsilankyti dienraščio elektroninėje svetainėje esančiame knygynėlyje (www.draugas.org) arba asmeniškai užsukti į knygyną, esantį „Draugo“ administracijos pastate. Telefonu galima skambinti 773-585-9500.

Kalėdų dovanėlių krepšelyje vietos turėtų būti ir namų darbo dovanėlėms. Prie tokių paminėtini mezginiai, uogienė, rudenį pririnktų barykų stiklainis, namų darbo saldainiai, skaniai kvepiantys pyragaičiai, savame sode užauginti obuoliai. O kur dar senelio ir močiutės padaryti žaisliukai anūkeliams? Graži, bet dar nepaplūtusi mintis švenčių proga kitu vardu paaukoti lėšų labdarai.

„Draugo“ šimtmečio jubiliejaus metai jau prie pabaigos. Tačiau su tuo nesibaigia „Draugo“ leidybos ekonominiai sunkumai. Pakartotinai teigiama, kad reikia naujų prenumeratorių. O kodėl Kalėdų proga dienraščio neužsakyti jo dar negaunantiems artimiesiems? Pernai Marija Remienė, Draugo fondo tarybos pirmininkė, priminusi, kad šv. Kalėdų varpai skamba gatvėse ir parduotuvėse, rašė: „Šventiniu skambesiu žengia ir Draugo fondo ‘didysis varpas’ – dienraštis ‘Draugas.’“ Ji kvietė, kad dovanodami dovanas artimiesiems, nepamirštume kalėdinės dovanos Draugo fondui. Iš tikrųjų ta dovanėlė Draugo fondui bus dovanėlė sau. Tą dovanėlę galima nurašyti nuo valstybinių pajamų mokesčių.

Diskusija apie išeivijos spaudą.

URM nuotr.

Vilnių – iš varžytinių!

Satyra

JUOZAS GREVELDA

Lietuva jau devintus metus žengia į naują amžių, į naują epochą. Tą džiaugsmingą (kai kam) aplinkybę dar labiau džiugina vis nauji sumanymai, viltys ir lūkesčiai. Tačiau patikrinkime – ne visiems visko vienodai. Kai kam po daugiau, o kai kam – ir po mažiau.

Ižymus XX amžiaus mąstytojas ir pogrindžio verslo Sovietų Sąjungoje pradininkas Ostapas Marija Bender Bėjus epochiniame autobiografiniame veikale „Aukso veršis“ sakė: „Parodykite man milijonierių, ir aš tiesiog jūsų akyse išlupsiu iš jo milijoną!“ Jis žinojo, ką kalbėjo. Kaip vėliau pats prisipažino savo skaitytojams ir jo talento gerbėjams, O. Benderis žinojo net tris šimtus patikimų būdų, kaip nugalėti tai, kas nesaugiai padėta. Tačiau jis nuoširdžiai gerbė baudžiamąjį kodeksą (toliau tekste – BK) ir niekada su juo nekonfliktavo.

Kaip tik tos vertingosios jo būdo savybės, jo galbūt įgimtas (ką gali žinoti?) atsargumas bei savisaugos jausmas ir gelbėjo išmūmį pradininką nuo valdiškos duonos valdiškose įstaigose.

Tačiau, kaip sakė kažkuris romėnas žiloje senovėje, laikai keičiasi, ir mes keičiamės juose. Pasikeitė epocha, ir mes pasikeitėme. Tai, kuo tikėjo O. Benderis, buvo paremta jo patirtimi ir to laiko normomis, surašytomis tuometiniame BK. O to, kuo tiki mūsų laikų naujųjų verslo būdų pradininkai ir išradėjai ir išradimai taiko savo kasdienybėje, kažkodėl arba niekam neatėjo į galvą įrašyti į naujausiąjį BK, arba jeigu ir įrašė, tai teisėsauginėje praktikoje to įrašymo nepritaikys. Nes jeigu kartais ir atsirastų koks nors prokuroras, kuris pamėgintų pritaikyti, tai špygą gautų, o ne saldainį, baudžiamąją bylą siūdamas, o valstybės išdo vagis į cypę besodindamas trūkį gautų, bet taip ir nepasodintų.

Palikę ramybėje O. Benderio būdus, atskleisime vieną (patį naujausią!) mūsų dienų herojų išpuoselėtą ir iki tobulybės nugludintą metodą. Primsime, jog kalbama apie kažkur esančius milijonus.

Metodo esmė paprasta. Miljonieriaus, iš kurio būtų galima išlupti milijoną, ieškoti nereikia. Jis seniai ir gerai žinomas. Tai Valstybės turto fondas ir Lietuvos sostinės bei kitų miestų bei rajonų savivaldybių žinio-

je esančios įmonės, vilniečiams, kaimiečiams ir kitiems miestiečiams (bei kaimiečiams) teikiančios komunalines paslaugas. Tai vandens, šilumos, dujų, elektros ir kitų verslo gardumynų bei paslaugų tiekėjai ir teikėjai.

Toliau – metodo esmė. Nekalbėsime apie BK įrašytus metodus. Vienas populiariausių – duoti kyšį ir vieną ar kelis milijardus litų kainuojantį objektą pri(ch)vatizuoti už milijoną ar du. Ar už daugiau. Kiek magaryčių gaus tą objektą prižiūrintis Valstybės turto fondo biurokratas ar miesto (rajono) meras, administracijos direktorius, nėra reikalo niekam žinoti, juolab kad tik neatsargiai prasižiook, ir žurnalistai bematant po visą Lietuvą ištriūbys. O tada ir teisėsaugininkams bus nebesmagu nosis krapštyti. Klapato – per akis!

Taigi, kiekvienas aukcionas yra laiko, nervų ir sveikatos gadinimas. Nors ir kiek sumokėsi, nors ir kaip skaidriai, sąžiningai konkursą prastumsi, vis tiek niekas tuo nepatikės. Kas kita, jeigu surasi tokį būdą, kuris trenkte pritrenks, blokšte priblokš bet kokį skeptiką, bet kurį plunksnagraužį korespondentą ar šiaip žurnalistą.

Toks būdas kaip tik ir gimė išradingoje vieno vilniečio galvoje. Artūras Zuokas į Vilniaus miesto savivaldybės istoriją (kuri jau rašoma ir kuri bus išleista artimiausią šimtmetį) pateko pardavęs Vilnių su vilniečiais prancūzų firmai „Dalkia“, pritaizijęs ir prizaunijęs, neva visame pasaulyje pačios savivaldybės savo turto be nuostolių valdyti nesugeba. O privatus kapitalas priešingai – ne tik sugeba, bet dar ir pigiau visokias paslaugas teikia. Kas dabar ir beprisimins, kaip saldžiai ponas Zuokas tada sukė? Bet visa tai – beviltiškas primityvas, palyginti su naujausiu naujausio Vilniaus mero Viliaus Navicko išradimu.

Ačiū likimui, kad vilniečius dabar valdo jau nebe ponas Zuokas. Ponas Zuokas dabar oriai posėdžiauja Lietuvos Respublikos Seime, o jo pramintais takais dorybės išdidžiai ir iškilniai žengia ponas Vilius Navickas, kuris paskelbė (miestui ir pasauliui), jog Vilniaus miesto savivaldybė sumastė strateginės reikšmės planą: paleisti iš varžytinių visą Vilniaus miesto turtą. Pirkti gali visi, kas turi pinigų, o geriausiai – kas turi labai labai daug pinigų.

Sakoma, kad jei parduosi karvę, gersi nebe pieną, o vandenį. Ponui

Du vilniaus merai: buvęs ir dabartinis – humoristo akimis.

merui tai nė motais, nes jis ne kaime gimęs ir ne kaime augęs. Jeigu būtų kaime gimęs, gal ir gudresnis būtų. O dabar iš jo – buvusio sovietinio milicininko – ko benorėti? Jis ir ubago lazda įmanęs parduotų. Kas jam – lazda tai ne jo, o ubago.

Taigi, ponas meras sumanė nepaprastai gudrų planą. Jeigu parduosi vieną objektą, priekaištų neapsiginsi. O štai, jeigu parduosi viską, kas ką beprikiš? Septynis vienu smūgiu! Ar teko Jums vaikystėje skaityti brolių Grimų pasaką, kaip siuvėjas pritrėškė net septynias muses, paskui, susizavėjęs savo mitrumu, išsiuvinėjo sau tokį užrašą ant krūtinės ir pasileido po pasaulį, šturpindamas visus sutiktuosius? Ponas meras aiškiai bus ją skaitęs!

Sovietinėje milicijoje taip pat kaupėsi išmintis bei patirtis. Ta patirtis vėliau – jau nepriklausomybės laikais – ponui Viliui pašnibždėjo naujos epochos prasmę bei esmę, kurias galima nusakyti visai paprasta formule: arklys arklio dykai nekaso. Nereikia to suprasti pažodžiui ar paraidžiui. Žmonių santykiai visiškai ne tokie kaip arklių. Laisvi ir nepriklausomi Lietuvos piliečiai šią formulę perfrazavo ir kūrybiškai perdirbo. Dabar ji skamba kur kas išmintingiau ir prasmingiau: už dyką ir į snukį negausi!

Ponas meras vienašyk vos galo iš juoko negavo, dar sovietiniais laikais pamatęs kino žurnale, kaip išradininkai japonai spaudžia prakaitą iš nuste kentų darbininkų. Gamyklos meistras juos spaudžia prie darbo kaip žvėris, o atsipalaidavimo kabinete padaryta to paties meistro iškamša ir darbininko patogumui dar greta ir lazda padėta, kad tie darbininkai, kuriems tasai meistras labai jau išpykęs, galėtų ta lazda tą iškamšą gerai apdaužyti. Jeigu sumals ją į skutus, ne bėda, iš sandėlio tuojau atneš ir pastatys kitą. Tad ir dingtelėjo ponui merui sumanymas: „Eureka!“ – sušuko jis, kai suprato, kokie gilūs ištekliai japonų patyrimo glūdi, slypi ir kaupiasi.

Iš pat ryto ponas Vilius sukvietė

pačių artimiausių savo bendražygių pasitarimą ir išdėstė savo metodą. O jo esmė būsianti tokia: 1) skelbiama, jog visas savivaldybės žinioje esantis turtas bus išparduotas; 2) reikės skubiai sudaryti slaptą komisiją tuo turtu suinteresuotiems asmenims suregistruoti, persijoti ir atrinkti; 3) tuoj pat sulėks visokie mėgėjai pasipelninti, kyšių davėjai ir jų tarpininkai; 4) po to kiek palaukti, kol laikraštpalaičiai pakels skandalą ir atvės aistros; 5) po to paskelbti pirkimo sąlygas. Pastaba: planas visiškai slaptas.

O tos pirkimo sąlygos būsiančios pačios moderniausios ir išradingiausios – pagal japonų pavyzdį. Reikės paskelbti, jog visas turtas bus ne išparduotas, o už dyką išdalintas. Kiekvienas, norintis ką nors pirkti, privalės ponui merui ir jo komandai kaip reikiant ausis apskaldyti. Ir tegul paiima ką užsigėdęs, ir tegul paspringsta į sveikatą. Užtai pono mero kyšininku niekas ir niekada pavadinoti neišdrįs.

Ar reikia sakyti, gerbiami tamsotos, kokia gili išmintis sukniždėjo pono mero galvoje? Kokie gilūs vingiai turėtų būti tenai, kad tai atsirado? Juk mes negalime neįvertinti, jog ir ponas meras gerbia BK, ne tik jo pirmtakas O. Benderis.

Bet kaip bus, jeigu pirkėjų atsiras labai jau daug? Ar ištvers ponas meras ir jo komanda tokias glamones? Na, tai, be abejo, keblus klausimas, ir ponui merui prireiks dar gerai pajudinti bei pakrutinti tuos savo vingius, norint garbingai nuveikti didįjį triūsą.

Gal sąžinė mūsų ir neužgrauš už tai, kad slaptąjį planą paviešinome. Jeigu ponas meras ir jo komanda plūša ir vilniečių labui be saiko savo gabumus eikvoja, tai ir galimiems pirkėjams nėra ko snausti arba žiopsoti. Tad ir linkime ponui merui, visiems vicemerams ir kitiems gabumų dalininkams smagių pardavimų ir dar smagesnių derybų, kad skiedros lėktų, jiems antausius skaičiuojant, nes pirksi ar nepirksi, o derėtis niekas nedraudžia!

VILNIAUS MERAS

Metro bus ir taškas

JAV LJS atstovai XIII Pasaulio lietuvių jaunimo kongrese

Aro ir Kristinos Mattis šeima

Sunku patikėti, kad prieš devynerius metus mudu pirmą sykį dalyvavome Pasaulio lietuvių jaunimo (PLJ) kongrese Australijoje. Nuo to laiko abu įsitraukėme į JAV lietuvių jaunimo sąjungos veiklą, nors ir prieš tai jau aktyviai dalyvavome kitoje lietuviškoje veikloje.

Atsakyti, kodėl dalyvausime XIII PLJ kongrese, nesunku. Dėl draugų. Susitikus su draugais, kurie turi tą patį tikslą – palaikyti lietuvišką veiklą ir kultūrą užsienyje – darbas palengvėja, jis tampa ne prievole, o malonumu.

Pokalbiam, diskusijos ir paskaitos padeda suvokti, kaip geriau ir stipriau išlaikyti lietuvišką užsienyje. Ar vis per ateitininkų ir skautų sąjungas? Ar vis per tautinių šokių grupes ir chorus? Kaip kitaip būtų galima pritraukti jaunimą? Ar lietuviškas kraujas jau savaime yra reikalavimas prisidėti prie lietuviškos veiklos? Nuostabu, kad yra savanorių nelietuvių, kuriems didelis džiaugsmas – bendrauti su lietuviais, ir kad yra lietuvių, kurie nedalyvauja lietuviškoje veikloje, bet patiki lietuvių jaunimo sąjungai stiprinti lietuvišką kultūrą ir gyvenimą.

Dvidešimt metų, kaip Lietuva yra nepriklausoma, keletas metų – kai ji yra Europos Sąjungos narė, šiuo metu pasaulis išgyvena finansinį

nuosmukį. Kaip šitie įvykiai paveiks Lietuvą, jos gyventojus, o kartu ir viso pasaulio žmones? Praėjusiame PLJ kongrese Kanadoje vyko diskusija apie užsieniečius Didžiojoje Britanijoje ir kitose šalyse. Lietuvos gyventojai išvyksta į kitas šalis dėl įvairių priežasčių, viena iš jų yra darbas. Aišku, kad mūsų Sąjunga negali to pakeisti, bet gali pamėginti atsakyti į klausimą, kaip šis procesas paveiks lietuvių ir jos ateitį?

Šio artėjančio kongreso JAV atstovų sąrašas rodo naujas jėgas, kurios gali naujai mąstyti ir diskutuoti šiais klausimais. Mums džiugu matyti, kad yra jaunimo noro ir galimybių susiburti iš atskirų JAV kampų į vieną stiprią grupę. Vienas be kitų pagalbos negali visko atlikti. Šie žmonės atstovaus JAV plėsdami lietuvišką veiklą, skleidami lietuvių kalbą, panaudodami savo gabumus. Be to, šita grupė susitiks su kitomis grupėmis iš kitų kraštų ir dirbs kartu. Daugiau kaip šimtas atstovų dalyvaus kongrese, siekdami toliau stiprinti lietuvišką užsienyje. Ar gali būti didesnis džiaugsmas?

Mes su sūnumi Viduku keliausime į Pietų Ameriką atstovauti JAV paskutinį sykį. Po šio kongreso atsiveiksime su Lietuvių jaunimo sąjunga, tačiau ateityje vis tiek žadame prisidėti prie lietuviškos veiklos.

Matčių šeima.

Nuotr. iš asmeninio Matčių albumo.

Laiškai, nuomonės, komentarai

LIETUVOJE VIS DAR NĖRA TVARKOS

A. Klimas savo laiške „Čikaga tvarko Vilnių!“ (2009 m. lapkričio 24 d.) rašo, kad negali suprasti lietuvių, kurie iš Čikagos moko ir tvarko Vilnių. Mano nuomone, tie lietuviai labai gerai daro, nes ten vis dar nėra tvarkos. O Lietuva mums visiems rūpi. Duosiu keletą pavyzdžių.

Man lankantis vienoje Vilniaus įstaigoje, koridoriuje, palei sieną, stovėjo kėdės, ant kurių sėdėjo žmonės, laukdami savo eilės. Kai tik vedė durys atsidarė, tuoj pat tie žmonės pradėjo grumtis, sakydami, kad jie čia buvo pirmi. Patariau jiems prieš durų prikalti vinį ir ant jo sukabinti

numerukus – tokiu būdu nekiltų jokių peštynių.

Kartą nuėjau į Kauno Metrikacijos skyrių savo gimimo metrikų kopijos. Kai atėjo mano eilė, paklausiau, kiek esu skolingas ir jau norėjau už kopijas sumokėti. Tačiau iš manęs pinigų nepaėmė, bet liepė nueiti keletą blokų į banką, ten sumokėti ir grįžti atgal, tik tada gausiu savo metrikus. Kokia buvo tvarka prie komunistų, tokia ji ir liko. Niekam niekas nerūpi.

L. Stankevičius
Lavalis, Quebec, Canada

SLA sekretorė Vida Penikienė su Lietuvos Respublikos prezidente Dalia Grybauskaitė, rudenį apsilankiusia New York mieste.

NAUJI SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE VEIDAI

Susipažinkime su Vida Penikiene

EDVARDAS ŠULAITIS

Vida Penikienė (gimusi 1940 m. vasario 28 d. Kaune) yra viena iš seniausių pasaulyje lietuvių organizacijos – Susivienijimo Lietuvių Amerikoje (SLA) pagrindinių darbuotojų, pakeitusių ilgametę jos sekretorę Genovaitę Meiliūniene, kuri pasitraukė užtarnautą pensiją. Vidos biografija įdomi, su ja čia ir norime jus supažindinti.

Vida Penikienė, Stasio ir Marijos (Arminaitės) Lukšų dukra, 1944 m. su tėveliais ir sesute Irena pasitraukė į Austriją, vėliau į Vokietiją. Gyveno Detmole ir Scheinfeldo stovykloje. 1948 m. atvyko į JAV, į Boston miestą, kur lankė Šv. Petro lietuvių parapijos mokyklą ir Bostono lituanistinę mokyklą.

Bostono lietuvių kultūrinis gyvenimas tada buvo labai įdomus. Be kitų įdomybių, poezijos vakaruose savo poeziją skaitė Juozas Aistis, Bernardas Brazdžionis, Stasys Santvaras ir Algirdas Gustaitis, deklamavo Henrikas Kačinskas, chorui vadovavo ir vargonavo Jeronimas Kačinskas. Augti Bostone tarp lietuvių buvo įdomu ir smagu. Čia jaunoji Vida turėjo gerą progą pažinti, kas yra lietuviška dvasia.

1955 m. Vida persikėlė gyventi į New York miestą. Čia baigė Maironio lituanistinę mokyklą, vėliau – Hunter College bakalauro laipsniu. Dešimt metų dirbo „Pan American World Airlines“. Penkerius metus po visą pasaulį skraidė kaip palydovė, po to dirbo vadybininke „Pan Ameri-

can“ centrinėje įstaigoje.

Nuo pat vaikystės dalyvavo ateitininkų moksleivių ir studentų veikloje ir valdybose. Įsijungė ir į Studentų sąjungos veiklą. Buvo ilgametė Pasaulio lietuvių katalikių moterų organizacijos valdybos narė ir su dideliu džiaugsmu stebėjo šios organizacijos sugrįžimą į Lietuvą. Dešimt metų dėstė New York Maironio lituanistinėje mokykloje, ketverius metus buvo jos vedėja.

Tautos fonde Vida Penikienė pradėjo dirbti 1988 m. Buvo Fondo valdybų ir įvairių komisijų narė. 1994 m. paskirta Tautos fondo raštinės vedėja. Šiose pareigose išbuvo iki 2008 m. galo.

2006 m. buvo SLA vykdomosios tarybos paskirta eiti SLA išdininkės pareigas, o 2008 m. SLA narių išrinkta į šį postą. Ilgametei SLA sekretorei G. Meiliūnienei išėjus į pensiją, SLA tarybos paskirta į sekretorės vietą.

Su vyru Romualdu Peniku išaugino ir išmokslo sūnų Darių ir dukterį Liną.

Vida su savo talkininkėmis dirba New York miesto centre, jau seniai SLA išgytuose namuose, visai prie pat Madison Square Garden stadiono. Raštinės adresas: 307 W. 30th Street, New York, NY 10001. Vidą dėl įvairių šios organizacijos reikalų galima pasiekti ir telefonu: 212-563-221

Neseniai į SLA pastatą įsikėlė Lietuvos Respublikos gen. konsulatą New York mieste, ir šis pastatas tampa vienu iš pagrindinių lietuvių būrimosi vietų didžiajame New York.

MARGUTIS II LIETUVIŲ RADIJO LAIDOS

Per WCEV radijo stotį 1450 AM banga
kiekvieną vakarą nuo 8 val. v. iki 8:45 val. v.
klauskite seniausios Amerikoje lietuviškos
radijo laidos

Tel. 773-476-2242

AMERIKOS LIETUVIŲ RADIJO LAIDAS GALITE GIRDĖTI
INTERNETU www.wcev1450.com

Vilnius, lapkričio 30 d. (ELTA) – Aikštėje prie Krašto apsaugos ministerijos penktadienį vyko Lietuvos Laisvės kovos sąjūdžio Tarybos pirmininko, vyriausiojo partizanų vado generolo Jono Žemaičio-Vytauto žūties 55-ųjų metinių minėjimo iškilmės. Iškilmėse dalyvavo generolo duktė, Seimo narė Auksutė Ramanauskaitė-Skokauskienė. J. Žemaičio, slapyvardis Vytautas, pastangomis 1949 m. buvo galutinai suvienytas Lietuvos partizaninis judėjimas. 2009 m. kovą Seimas priėmė deklaraciją, kuria J. Žemaitis-Vytautas paskelbtas Lietuvos prezidentu. Deklaracijoje pripažįstama, kad nuo 1949 m. vasario 16 d. iki mirties J. Žemaitis buvo kovojantis prieš okupaciją Lietuvos valstybės vadovas, faktiškai vykdęs Respublikos prezidento pareigas. **Eltos nuotr.**

Baltijos Asamblėjos sesija Vilniuje baigė darbą

Vilnius, lapkričio 30 d. (ELTA) – Šeštadienį darbą baigė į 28-ąją Baltijos Asamblėjos (BA) sesiją Vilniuje susirinkę Lietuvos, Latvijos ir Estijos parlamentų atstovai.

Lapkričio 27–28 d. vykusioje BA sesijoje parlamentarai aptarė Baltijos valstybių bendradarbiavimą ekonomikos krizės sąlygomis ir būsimo Baltijos valstybių bendradarbiavimo uždavinius, siekiant stiprinti saugumą, stabilumą ir vystymąsi, taip pat Baltijos valstybių įstaigų bendradarbiavimo darbotvarkę ir plėtrą.

Savo nuostatą sesijoje aptartais klausimais Baltijos Asamblėja išreiškė Baigiamajame dokumente, kuriuo taip pat nusprendė Baltijos Asamblėjos 29-ąją sesiją surengti 2010 m. spalio mėn. Latvijos sostinėje Rygoje.

Vienas iš svarbiausių BA sesijos metu nagrinėtų klausimų – padėtis Gruzijoje. Šis klausimas į sesijos darbotvarkę buvo įtrauktas neatsitiktinai – šiais, Lietuvos pirmininkavimo BA metais, itin išplėtotas bendradarbiavimas su GUAM valstybėmis – Gruzija, Ukraina, Azerbaidžanu ir Moldova – priimtas susitarimas dėl bendradarbiavimo, kuriuo GUAM ša-

lims teikiama politinė parama.

Baltijos Asamblėjos sesijos metu buvo priimta Lietuvos pasiūlyta deklaracija dėl padėties Gruzijoje. Tai ypač svarbu atkreipiant Europos šalių dėmesį į Gruzijos teritorinio vientisumo problemą, šios šalies narystės euroatlantinėse struktūrose siekį, siekiant teisingo sprendimo dėl Rusijos aneksuotų Gruzijos teritorijų, pabėgėlių grįžimo, jų patirtos žalos atlyginimo ir keliant kitus tarptautiniam saugumui Pietų Kaukazo regione svarbius klausimus.

Baltijos Asamblėjos sesijoje trijų valstybių parlamentarai taip pat priėmė deklaracijas „Dėl naujų saugumui kylančių iššūkių“ bei „Dėl siūlymų, susijusių su Kalnų Karabacho problemos sprendimu“. Buvo priimtos rezoliucijos „Dėl Baltijos valstybių glaudesnio bendradarbiavimo Šengeno erdveje“, „Dėl energijos efektyvumo didinimo, energijos taupymo ir prisitaikymo prie klimato kaitos“, „Dėl tvarios ekonominės ir socialinės plėtros užtikrinimo Baltijos valstybėse“, „Dėl švietimo plėtros atsižvelgiant į darbo rinkos poreikius“.

Johanesburgas, lapkričio 30 d. (ELTA) – Pietų Afrikos Respublikoje rengiamame 59-ajame grožio konkurse „Mis pasaulis“ dalyvauja „Mis Lietuva“ Vaida Petraškaitė. Šeštadienį vykusius topmodelio rinkimus laimėjo Meksikos atstovė, o 23 metų lietuvė tarp dvylikos finalininkių nepateko. Konkurso finalas vyks gruodžio 12 dieną Johannesburge.

„Mis Lietuva“ Vaida Petraškaitė per konkurso „Mis pasaulis“ topmodelio rinkimus. **EPA-ELTA nuotr.**

Tęsiama apklausa dėl galimo CŽV kalėjimo Lietuvoje

Vilnius, lapkričio 30 d. (Delfi.lt) – Kadenciją baigusio prezidento Valdo Adamkaus buvęs patarėjas nacionalinio saugumo klausimais Mindaugas Ladiga teigia neturįs žinių, kurios galėtų patvirtinti arba paneigti žiniasklaidos pranešimus, kad netoli Vilniaus esą veikė slaptas Jungtinių Valstijų Centrinės žvalgybos valdybos (CŽV) kalėjimas.

Prezidento V. Adamkaus patarėju jis buvo 2004–2009 metais. Prieš tai ir dabar pareigūnas dirba Valstybės saugumo departamente (VSD). Žiniasklaidos teigimu, slaptas kalėjimas įtariamiesiems teroristams esą veikė 2004–2005 metais.

Parlamentinį tyrimą dėl galimo

JAV CŽV kalėjimo buvimo Lietuvoje atliekančiam Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetui (NSGK) liudijęs buvęs kariuomenės vadas Valdas Tutkus taip pat teigė neturįs žinių apie galimą tokio kalėjimo buvimą mūsų šalyje.

„Aš buvau Lietuvos kariuomenės vadas ir bendravau su Amerikos kariuomene, o ne su slaptosiomis tarnybomis. Jeigu kalbėsime apie bendradarbiavimą su amerikiečių kariuomene, tokią informaciją aš turiu, bet ji nieko bendro neturi su šiais klausimais“, – atsakydamas į žurnalistų klausimus sakė V. Tutkus.

Pirmadienį NSGK toliau tęsė apklausas.

Baltarusija prašys Lietuvos nevadinti jos „Baltarusija“

Vilnius, lapkričio 30 d. (Delfi.lt) – Baltarusijos teisingumo ministerija planuoja atkreipti dėmesį į oficialaus šalies pavadinimo vartojimą Lietuvos valstybinių įstaigų dokumentuose. Apie tai žurnalistams Minske po pranešimo parlamente naujienų agentūrai „Interfaks“ teigė Baltarusijos teisingumo ministras Viktor Golovanov.

„Ekspertizė dėl teisingo mūsų šalies pavadinimo vartojimo Lietuvoje dar nebuvo atliekama. Bet dėl taisyklingo Baltarusijos Respublikos pavadinimo vartojimo mes taip pat darysime tvarką“, – teigė C. Golovanov, atsakydamas į žurnalistų klausimą, kad Lietuvoje dažnai yra varto-

jamas pavadinimas „Baltarusija“.

Praėjusią savaitę Minske įvykusioje Baltarusijos ir Rusijos teisingumo ministerijų jungtinėje kolegijoje buvo priimtas atitinkamas sprendimas dėl teisingo Baltarusijos Respublikos pavadinimo vartojimo Rusijos Federacijos valstybiniuose dokumentuose.

„Rusijos teisingumo ministras Aleksandr Konovalov aiškiai pasakė, kad į visas Rusijos Federacijos teisingumo įstaigas bus nusiųstas atitinkamas dokumentas, kad Rusijos valstybiniuose dokumentuose būtų vartojamas pavadinimas Baltarusijos Respublika, o ne Baltarusija“, – priminė V. Golovanov.

Iš Lietuvos išvyksta vis daugiau jaunimo

Vilnius, lapkričio 28 d. (Delfi.lt) – Jaunimo emigracija Lietuvoje didėja, o imigracija mažėja. Į užsienio šalis vis daugiau jaunų žmonių keliauja ir mokytis, ir dirbti. Šiuo metu kas trečias iki 25 metų Lietuvos gyventojas neturi darbo. O specialistai sako, kad norint sustabdyti jaunimo migraciją, svarbiausia – geresnė socialinė padėtis šalyje, išsilavinimo kokybė ir ne mažesnis nei kitur darbo užmokestis.

Statistikai skaičiuoja, kad per devynis šių metų mėnesius iš Lietuvos išvyko daugiau žmonių nei per visus praėjusius metus. Maždaug kas antram iš jų – iki 30 metų.

Tarp pagrindinių jaunimo emigracijos priežasčių yra augantis nedarbas. Tarptautinės migracijos organizacijos vadovė Lietuvoje Audra

Sipavičienė mini ir pigesnę mokslą: „Vieni tiesiog nori mokytis užsienyje, bet kiti – todėl, kad užsienyje dabar kai kuriais atvejais darosi net pigiau mokytis.“

Tyrimai rodo, kad administracinės priemonės emigracijos nesustabdo. Pasak A. Sipavičienės, daug kas priklauso nuo padėties šalyje. O Lietuvoje žmonės dažnai jaučiasi socialiai beteisiai.

„Žmogus, nuėjęs į bet kokią valdišką struktūrą, jaučiasi kaip vergas. Nesijaučia kaip laisvas žmogus, kuriam tos struktūros turėtų padėti, o jaučiasi kaip jų pavaldinys, ir tas žmones irgi labai žlugdo“, – sako A. Sipavičienė.

Kaip rodo statistika, Lietuvos emigrantai yra vieni iš jauniausių Europos Sąjungoje.

Siūloma pratęsti Pilietybės įstatymo galiojimą

Atkelta iš 1 psl.

Teisės ir teisėtvarkos komitetas 2009 m. spalio 23 d. pateikė Seimui svarstyti patobulintą Pilietybės įstatymo projektą.

„Įstatymo projektas yra sudėtingas, didelės apimties, jį svarstant Seime reikės įvertinti įvairius ir kartais prieštarigus Seimo narių pasiūlymus, todėl kyla pagrįstų abejonių dėl šio įstatymo priėmimo ir įsigaliojimo nustatyto laiku“, – sako Č. V. Stankevičius ir Seimo Teisės ir teisėtvarkos komiteto pirmininkas S. Šedbaras.

Jų teigimu, atsižvelgiant į tai galima situacija, kai nepriėmus naujojo Pilietybės įstatymo, o 2010 m. sausio 1 d. nustojus galioti dabartiniame Pilietybės įstatymui, Lietuvos Respublikos pilietybės santykių nereglamentuos joks įstatymas. Įvertinus minėtas aplinkybes siūloma pusmečiui pratęsti dabartinio Pilietybės įstatymo galiojimą.

Pasaulio naujienos

Rusijoje įvykdyti du teroristiniai išpuoliai

Pentadienį buvo susprogdintas iš Maskvos į Sankt Peterburgą važiuavęs keleivinis traukinys. **SCANPIX** nuotr.

Vilnius, lapkričio 30 d. (BNS) – Rusijos Kaukazo regione esančiame Dagestane pirmadienį anksti ryte ant geležinkelio prieš pat keleivinį traukinį buvo susprogdinta bomba, remdamasi milicijos pareigūnais praneša naujienų agentūra „Interfax“.

„Prieš pravažiuojant traukiniui, kuris važiuo iš Tiumenės į Azerbaidžano sostinę Baku, buvo susprogdinti geležinkelio bėgiai. Traukinys nuvažiuo nuo bėgių“, – sakė vienas milicijos pareigūnas. Apie nukentėjusius žmones nepranešama, į įvykio vietą vyksta atitinkamos tarnybos.

Šis išpuolis įvykdytas po to, kai penktadienį buvo susprogdintas iš Maskvos į Sankt Peterburgą važiuavęs keleivinis traukinys. Naujausiais duomenimis, per tą išpuolį žuvo 26 žmonės, dar 6 dingo. Daugiau kaip 90 sužeistų žmonių gydoma ligoninėse, 21 sužeistojo būklė sunki. Iš viso „Nevos ekspresu“ važiuo 650 keleivių.

Specialistai tiria nusikaltimo ver-

sijas, teroristų motyvus, be to, visiems milicijos skyriams jie išsiuntinėjo vieno iš įtariamųjų fotorobotu padarytas nuotraukas bei paskelbė žuvusiųjų sąrašą.

Pareigūnai ieško traukinio sprogdinimo įtariamų asmenų. Iškelta byla dėl terorizmo ir neteisėto šaunamųjų ginklų bei sprogstamųjų medžiagų laikymo. Pagal vieną iš tyrimo versijų, teroristinių išpuolių „Nevos ekspreso“ kelyje galėjo organizuoti buvęs Rusijos kariškis Pavl Kosolapov, kuris perėjo į Kaukazo smogikų pusę. P. Kosolapov iki šiol ieškomas kaip įtariamasis, organizavęs traukinio „Nevos ekspresas“ sprogdinimą 2007 m. rugpjūčio 13 d. Tuo metu nė vienas keleivis nežuvo, bet 19 buvo sužeisti.

Laikraščiu „Kommersant“ tyrėjai pranešė, jog kol kas tiksliai nežinoma, ar P. Kosolapov tikrai susijęs su šiuo įvykiu, tačiau jau dabar aki-vaizdu, jog pirmąjį ir antrąjį „Nevos ekspreso“ sprogdinimus vykdė tie patys žmonės.

D. Medvedev išsiuntė Europos saugumo sutarties projektą

Vilnius, lapkričio 30 d. (BNS) – Rusijos prezidentas Dmitrij Medvedev išsiuntė užsienio valstybių ir tarptautinių euroatlantinių organizacijų vadovams siūlymus dėl naujos Europos saugumo sutarties, pranešė Kremliaus spaudos tarnyba.

Naujos Europos saugumo sutarties esmė – sukurti euroatlantinio karinio politinio saugumo srityje bendrą, nedalomą erdvę.

AFP/Scanspix nuotr.

„Remdamasi pastaraisiais metais vykusių įvairių daugiašalių svarstymų rezultatais, Rusija parengė Europos saugumo sutarties projektą“, – sakoma pranešime.

„Medvedev pabrėžė, kad Rusija

yra atvira siūlymams dėl savo projekto ir tikisi partnerių teigiamų atsiliepimų bei dalykinio pokalbio dėl konkrečių sutarties projekto dalių pradžios“, – sakoma pranešime.

Spaudos tarnyba priminė, kad 2008 m. birželio 5 d. D. Medvedev pasiūlė parengti Europos saugumo sutartį. „Jos esmė – sukurti euroatlantinio karinio politinio saugumo srityje bendrą, nedalomą erdvę, kad būtų galima galutinai atsikratyti šaltojo karo palikimo“, – pažymima pranešime.

Todėl Rusijos prezidentas „pasiūlė įtvirtinti tarptautinėje teisėje saugumo nedalomumo principą“, pažymi spaudos tarnyba. „Turimas omenyje juridinis išsipareigojimas, pagal kurį nė viena valstybė ir nė viena tarptautinė organizacija euroatlantinėje erdvėje negali stiprinti savo saugumo pakenkdama kitų šalių ir organizacijų saugumui“, – sakoma Kremliaus spaudos tarnybos pranešime.

Europos saugumo sutarties projektas, kurį pasiūlė Rusijos Federacija, paskelbtas oficialiame Rusijos prezidento tinklalapyje www.kremlin.ru, nurodo spaudos tarnyba.

EUROPA

BERLYNAS

Vokietijos pietuose esančiame Miunchene prasidėjo 89 metų John Demjanjuk, buvusio nacių stovyklos sargybinio, teismas dėl kaltinimų 1943 m. padėjus suvaryti 27,900 žydų į dujų kameras. Tai tikriausiai bus paskutinis didelis teismo procesas Vokietijoje, susijęs su nacių nusikaltimais.

ATĖNAI

Somalia piratai sekmadienį Indijos vandenyne užgrobė Graikijos komercinį laivą su 28 įgulos nariais, pranešė Graikijos uostų policija. Laivo „Maran Centauros“ kapitonas telefonu pranešė Graikijos pareigūnams, jog laivą pagrobė devyni ginkluoti piratai, kurie nurodė plaukti Somalio teritorinių vandenų link.

LONDONAS

Septyni iš dešimties britų nori, kad imigracija būtų sumažinta iš esmės. Dauguma sako, kad į šalį tereikėtų išileisti 50,000 atvykėlių per metus. Pernai į Britaniją atvyko daugiau nei dešimt kartų daugiau – 590,000 žmonių. Nepaisant to, kad nemaža dalis atvykėlių iš Rytų Europos grįžta namo, nes negali susirasti darbo, imigracijos mastai vis tiek didėja.

VARŠUVA

Lenkijos Katalikų Bažnyčia rengei paskelbti palaimintaisiais didelių būrių komunizmo kankinių, rašo dienraštis „Dziennik Polski“. Palaimintaisiais bus paskelbti žmonės, kurie įvairiose vietose ir įvairiomis aplinkybėmis buvo nužudyti iš neapykantos Katalikų Bažnyčiai. Beatifikacinių komunizmo kankinių 1917–1990 metais sąrašą drauge parengs dvasininkai ir pasauliečiai.

PRAHA

Buvęs Irako diktatorius Saddam Hussein 2000 m. planavo išpuolį prieš JAV finansuojamą Laisvosios Europos/Laisvės radijo stotį Prahoje, pranešė čekų kontržvalgybos tarnyba BIS. Stotis, iš kurios perduodamos programos ribotos spaudos ir žodžio laisvės šalims, supykde S. Hussein, kai 1998 m. pradėjo savo laidas Irakui.

ŠIAURĖS AMERIKA

SEATTLE

JAV policija ieško teisto žiaurais nusikaltėlio, kurį nori apklausti dėl vienoje Washington valstijos kavinėje sekmadienį įvykdyto nusikaltimo,

kai buvo nušauti keturi policininkai. Šerifo atstovas sakė, kad aukos prieš savo pamainą sėdėjo prie stalo kavinėje, kai įėjo ginkluotas užpuolikas, kuris pradėjo šaudyti. Paskelbtos žuvusiųjų, kurie išpuolio metu visi vilkėjo uniformas ir neperšaukamas liemenes, pavardės.

WASHINGTON, DC

Ieškomausias pasaulio teroristas iš esmės jau buvo amerikiečių rankose, tačiau sugebėjo išslysti ir tai galbūt pakeitė įvykių raidą regione. Amerikos kariškiai padarė taktinę klaidą ir paleido ieškomiausią pasaulio teroristą Osama bin Laden. Tai atsitiko 2001 m. Tora Boros kalnuose, Rytų Afganistane. Ši klaida turėjo labai toli siekiančių padarinių ir pavertė kampaniją Afganistane „klampiu karu“. Tokią išvadą padarė ir paskelbė JAV Senato užsienio reikalų komitetas, kurio vadovas – vienas aršiausių buvusio prezidento George W. Bush kritikų, demokratų senatorius John Kerry.

OTTAWA

Prie Kanados vakarinės pakrantės sudužus nedideliam, ant vandens tūpti galinčiam lėktuvui, dingo šeši žmonės, tarp jų – vienas vaikas, dar du žmonės sekmadienį vakare buvo išgelbėti. Viena keleivė ir „DeHavilland Beaver“ pilotas buvo nuskraidinti į vietos ligoninę, jų būklė nėra sunki. Minimas lėktuvas nukrito skrisdamas į Vancouver, avarijos priežastys kol kas nenurodomos.

MEXICO

Meksikos šiaurinėje Čihuahua valstijoje, kurioje aktyviai veikia narkotikų kontrabandos karteliai, savaitgalį buvo nužudyta mažiausiai 17 žmonių, tarp jų vienas moterų teisių aktyvistas, pranešė vietos pareigūnai. Meksikos prezidentas Felipe Calderon pareiškė paliksiantis Čihuahua ir kitose su JAV besiribojančiose šiaurinėse valstijoje esančiuose 50,000 kareivių, kurie čia buvo pasiūsti siekiant numalšinti su narkotikų prekyba susijusį smurtą.

AZIJA

BEIJING

Kinijos ir ES vadovų susitikimas pirmadienį baigėsi minorine gaida, kai Kinijos premjeras Wen Jiabao atmetė raginimus stiprinti juanį ir apkaltino kritikus siekiant sutrukdyti jo šalies ekonomikos kilimui. Kinijos ir ES vadovai pasirašė sutartis dėl bendradarbiavimo energetikos, aplinkos apsaugos, prekybos ir investicijų srityse. Tačiau nepavyko iškelti jokių naujų iniciatyvų, kurios padėtų spręsti pasaulinius iššūkius, tokius kaip klimato kaita.

ATLANTIC Express Corp.
 8801, S. 78th av. Bridgeview, IL, 60455
 Tel.: 708-599-9680

1d GRUODŽIO

Artėjant žiemos šventėms, kompanija Atlantic Express Corp. primena visiems, norintiems nuzziuginti savo artimus bei pasveikinti su Š. Kalėdom, jog siuntinius (siunčiamus lėktuvu) būtina pristatyti į mūsų surinkimo punktus iki GRUODŽIO 1 dienos.

Siuntinių surinkimo vietas Iš namų: 630-774-2136	Atlantic Express Chicago 2718 W 71st Street, Chicago, IL 60629 Tel: 773-434-7919	"Two Rivers" (Dravo) 10987 S Archer Ave, Lemont, IL 60439 Tel: 630-257-8178	"Balalaka Mundelstn" 370 Swain Road, Mundelein, IL 60090 Tel: 847-566-6680	"Kallalag" 114 S. Buffalo Grove Road, IL 60090 Tel: 847-785-1000
"Lietuvėl" 5741 S Harlem Avenue, Chicago, IL 60637 Tel: 773-788-1082	"Balalaka Wheeling" 315 E. Dundee Road, Wheeling, IL 60090 Tel: 847-215-1816	"Balalaka Glen Ellyn" 22 W. 353 Burnfield Road, Glen Ellyn, IL 60137 Tel: 630-780-1004	Lėktuvu 2,9 \$/lbs (min 10 lbs) Laivų 1,16 \$/lbs (min 20 lbs)	

LYDI ŠVENTADIENIS PIRMASIS ADVENTO SEKMADIENIS

ADVENTAS SU KRYŽIAUS ŽENKLU

Kun. VYTENIS VAŠKELIS

Jau tapo tradicija dar prieš Adventą kirsti gražiausias egles ir jas vežti į didmiesčių erdviausias aikštes, kad ten jos, išpuoštos spalvingomis girliandomis, smagintų praeivių žvilgsnį. Taip pat kasmet matome, kad daugiau ar mažiau prieškalėdiniu laiku žmonės pakliūva į dovanų pirkimo verpetą ir, deja, visiškai nekreipia dėmesio į pasauliui skirtą didžiausios Dangaus dovanos – Betliejaus Kūdikio gimimo paslapties apmąstymą. Tada visų Kalėdų senelių dovanos tampa pernelyg menkos, nes jos nepajėgia žmonių vidaus paruošti perkeičiančiam apšvietimui: Jėzus Kristus gimdamas mums save dovanuoja dėl to, kad pirmiausia mes suvoktume, jog kiekvienas esame tokia brangi Jo dovana, kad dėl jos neprilygstamos vertės išsaugojimo amžinybei Jis nepagailėjo net savo gyvybės.

Pastaruoju laiku medikai išpėja apie gripo epidemijos pavojų, ragina budėti bei sveikesne gyvenimu (ir dažniau geriant išgirtąjį vitaminą C) stiprinti savo imuninę organizmo sistemą. Ir supratingi žmonės nedelsia: jie valgo daugiau vaisių bei daržovių ir taip ne vien labiau saugosi nuo susirgimų, bet mokosi maistą vartoti kaip vaistą. Taip netiesiogiai grįžta prie Biblijos ištakų, nes ne veltui Viešpats pirmiesiems žmonėms kalbėjo: „Štai Aš jums daviau visus, visoje žemėje sėklą teikiančius augalus ir visus medžius, kurie veda vaisius su sėklomis; jie bus jums maistas“ (Pr 1, 29).

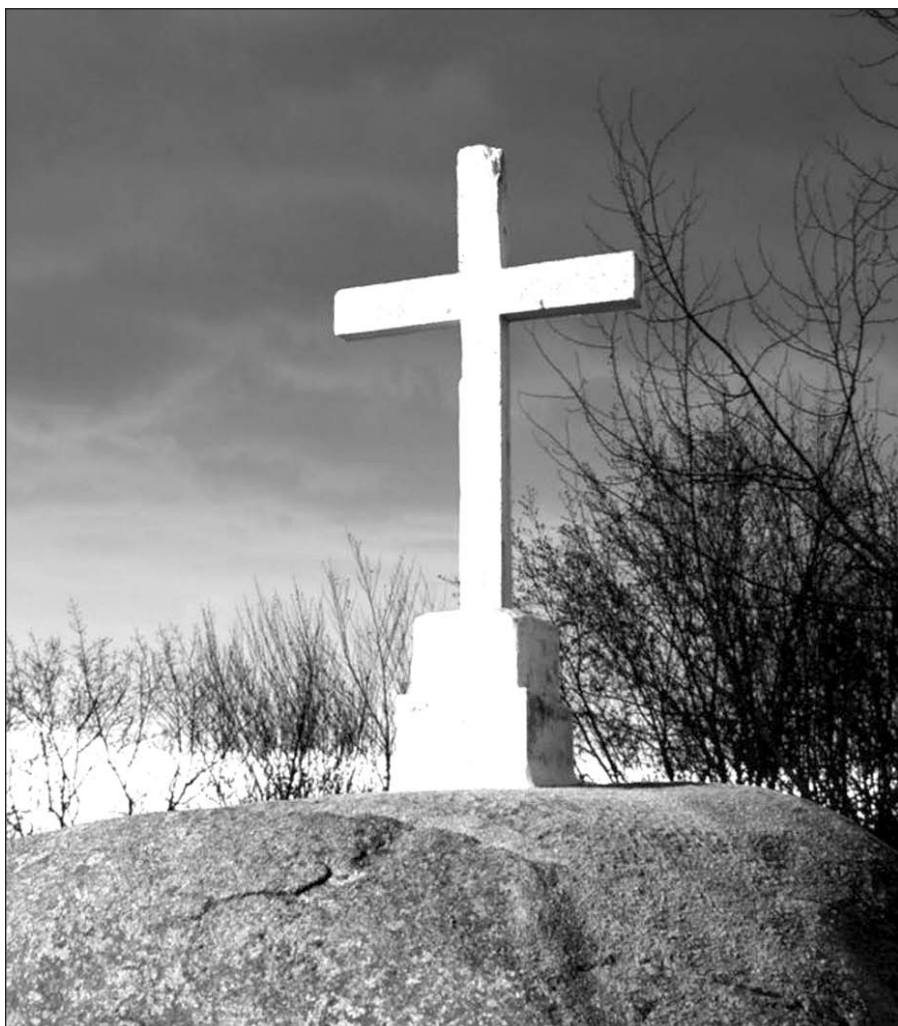
Artėjant didžiosioms šventėms –

Kalėdoms bei Velykoms – Bažnyčia mums primena antgamtinio maisto svarbą, tai yra pagrįstai kviečia daugiau laiko skirti krikščioniškų vertybių pažinimui. Kai dvasinio skaitymo, mąstymo ir maldos metu vėl iš naujo atrandame savastį Viešpatyje, o paskui, malonės vedami, per Susitaikymo sakramentą tapę tyresni, valgome eucharistinę Duoną, tada mūmuse stiprėja tas dvasinis stumuras, kuris leidžia laisviau bei nuosekliau daryti artimo meilės darbus, pvz., savo pinigine auka vargšams (pagal išgales) įsitraukti į parapijose vykdomą kalėdinę akciją „Gerumas mus vienija“.

Beje, šiemet baigdami minėti Lietuvos vardo paminėjimo tūkstantmetį, taip artimai susijusį su šv. Brunono kankinyse, šiomis dienomis Kauno miesto parapijų tikintieji (ir jaunimo atstovai) savo bažnyčiose priima Lietuvos Jaunimo dienų kryžių, kuris iš vienos krašto šventovės yra nešamas į kitą.

Nors neįprasta Advento metu ypatingą dėmesį skirti kryžiui, tačiau, ruošdamiesi Kalėdoms, pamėginkime šį viešą kryžiaus pagerbimą bažnyčiose įprasinti nors trumpu apmąstymu: Kristus iš Dangaus atėjo pas mus, kad per Kryžiaus pergalę nusivestų mus pas Tėvą. O mūsų pagrindinis tikslas panašus į Kristaus: savo gyvenimo darbais išdrįsti vis aukščiau kelti Jo kryžių, kad jis šviesėtų ryškiai kaip Betliejaus žvaigždė, kuri visus geros valios žmones amžiais nepalšia vedusi prie Gimusiojo lopšio.

Bernardinai.lt

www.draugas.org

Totorių mečetė Nemėžyje.

Totorių šventė Nemėžyje

DR. ALDONA KAČERAUSKIENĖ

Šiuo metu Lietuvoje gyvena apie 5,000 totorių. Jų protėviai čia įsikūrė daugiau nei prieš 600 metų. Lietuvos Didysis kunigaikštis Vytautas labai vertino totorių karių išstvermę, ištikimybę. Stiprindamas sienų saugumą, strateginiuose punktuose kūrė totorių gyvenvietes. Vienas tokių punktų – vos 8 km nuo Vilniaus esantis Nemėžis. Čia yra buvusi Vytauto Didžiojo vasaros rezidencija. Istorikai nustatė, kad šioje vietovėje totoriai įsikūrė 1397 m., 1684 m. jie pasistatė mečetę, tačiau 1909 m. ji sudegė. Islamo tikėjimą išpažįstantys totoriai tuoj pat mečetę atstatė. Ji tebestovi iki šiol, yra įtraukta į Lietuvos Respublikos kultūros paminklų sąrašą.

Lapkričio 27 d. Nemėžyje totoriai šventė savo metinę Kurban Bairam (aukų atnešimo šventė), į kurią susirinko ne tik vietos totorių bendruomenė, bet atvyko svečių iš Lenkijos, Gruzijos, Turkijos, Uzbekijos. Taip pat dalyvavo Kauno, Panevėžio ir kitų Lietuvos miestų totorių bendruomenių atstovai. Šventei būta ir kitų progų. Šiemet suėjo 325 metai nuo pirmosios mečetės statybos, 100 metų nuo dabartinės, kuri dabar yra atnaujinta ir tapo miestelio puošmena.

Renginys prasidėjo šventine malda mečetėje. Kiekvienas dalyvis į mečetę atsinešė po maišelį maisto. Pasibaigus maldoms, žmonės čia pat prie šventovės dalijosi bandelėmis, pyragaičiais, vynuogėmis, mandarinais, saldainiais. Jie valgė, kalbėjosi, lankė artimųjų kapus, kurie yra greta mečetės. Beje, kaip rašo laikraštyje „Lietuvos totoriai“ Nemėžio bibliotekos vyresnioji bibliotekininkė Elena Gaidamavičienė, „Lietuvos totoriai viena svarbiausių musulmonų pareigų laiko labdarą, išmaldos dalijimą, našlaičių bei senelių globą.“

Vidurinėje mokykloje vyko mokslinė praktinė konferencija, kurią ati-

darė gerai lietuviškai kalbantis Nemėžio totorių bendruomenės pirmininkas Tairas Kuznecovas. Buvo išdalyti padėkos raštai tiems, kurie prisidėjo prie mečetės atnaujinimo. Kazachstano Respublikos nepaprastasis ir įgaliojantis ambasadorius Lietuvoje Galimžan Koišybajev pasiūlydavo, kad totoriai, įaugę į Lietuvos žemę, išlaikė savo kultūrą ir tikėjimą, papasakojo apie jo tėvynėje kasmet švenčiamą Kurban Bairam šventę. Doc. dr. Galina Miškinienė pristatė knygą – tarptautinės mokslinės konferencijos „Lietuvos Didžiosios kunigaikštystės totoriai: kalba, istorija, ir kultūra“ medžiagą. Doc. dr. Romas Batūra savo pranešime pabrėžė totorių ištikimybę antrajai tėvyni Lietuvai. Jie nesusigundė Turkijos sultonų vilionėmis išvykti į musulmoniškąją Turkiją ir liko Lietuvoje. Nukentėję sovietmečiu (buvo griaušamos ir uždarinėjamos mečetės), Lietuvos totoriai išjungė į mūsų nepriklausomybės atkūrimo procesus. Tairas Kuznecovas ir dabar dažnai dalyvauja Lietuvos Sąjūdžio tarybos posėdžiuose. Jis deda pastangas, kad Nemėžiui būtų suteiktas Vytauto Didžiojo vasaros rezidencijos statusas. Prof. Libertas Klimka siūlė prie kelio ties Nemėžiu pastatyti rodyklę, kviešti archeologus moksliniams tyrinėjimams, sudaryti turistinį kelią Vilnius-Nemėžis-Medininkai. „Nemėžis – įdomi istorinė vieta. Čia vyko sukilėlių kovos, ne kartą judėjo kariuomenė. Galbūt čia stovėjo pilis. Tas kelias galėtų būti toks pat įdomus kaip Gruzinių karo kelias.“

Po konferencijos vyko koncertas. Renginys baigėsi vaišėmis. Stalai buvo apkrauti įvairiausiais valgiais, tačiau alkoholinių gėrimų nebuvo jokių. Žmonės vaišinosi, šnekučiausi, niekas nenuobodžiavo. Galėtume ir mes daug ko pasimokyti iš totorių: nealkoholinių pobūvių, nuširdaus dalijimosi su kitais maistu ir kitomis gėrybėmis.

LIETUVOS KARIO ATSIMINIMAI

Leonas Čerškus

Nr. 126

Tetą ir seserį radau namuose. Kai aš viską papasakojau ir patariau pasislėpti, teta atsisakė kur nors iš namų išeiti, sesuo irgi nutarė su ja pasilikti. Aš, žinodamas apie realų pavojų, taip rizikuoti negalėjau. Jeigu iš šių namų jie ką nors veš, tai mane – pirmiausia, o suradę mane, ištremis ir kitus. Todėl nusprendžiau eiti pas vieną savo draugą Mečislovą Visocką, kuris gyveno netoliese. Jis, dirbdamas geležinkelyje iešmininku, neteko vienos kojos. Visockas buvo darbininkas ir dar invalidas. Todėl buvau šitinkines, kad „darbininkų ir valstiečių“ valdžia nei jo, nei jo šeimos nelies. Ir neapsirikau.

Kai nuėjau pas Visockus (jie taip pat gyveno Servitutų gatvėje) ir paprašiau prieglaudos, jie man patarė pasilikti ir prašė daugiau niekur nevaikščioti, nes mane gali sekti, o susekus ir juos pačius išveš. Taip aš likau čia ir visą naktį išsėdėjau prie lango. Žmona ir du vaikai (berniukas ir mergytė) miegojo, o mes su draugu budėjome ir, užgesinę šviesas, visą laiką stebėjome gatvę. Šioje Aukštųjų Šančių, kur daugiausiai buvo vien privatūs namai, vietoje, Servitutų-Pietario gatvių kampe, kažkodėl buvo visai ramu; nepastebėjome jokio padidinto mašinų judėjimo. Tik apie 2 valandą nakties pilnas enkavėdistų prisėstas sunkvežimis, pravažiavęs į kalną Pietario gatvę, liudijo, kad Kaune iš tikro kažkas vyksta. Palydėjome jį sulaikę kvapą.

Mes su Mečislovu sėdėjome virtuvėje ir pasakojomės apie savo išgyvenimus ir patirtus nuotykius pašnabždomis. Net nepastebėjome, kaip pradėjo aušti. Nors snaudulys ir lipdė blakstienas, bet aš vėl ėmiau balsiai nerimauti dėl tetos ir sesers likimo, ir miegas kaip mat, išsiblaškę. Draugas mane ramino:

– Jų tikrai neveš, Diržienė jau sena, o tavo sesuo Irena tikriausiai namuose nemiega.

Tai manęs neįtikino, nes jau žinojau, kad su garbingu „liaudies priešų“ amžiumi ar sveikata jie visai nesiskaito. O mano teta Emilija Čerškytė-Diržienė atitiko „liaudies priešų“ reikalavimus: buvo apie 63 metų amžiaus; buvo pasižymėjusio ir Gėdimino ordinu apdovanoto „buržuazinio“ valdininko, krikdemo, kažkada buvusio Seimo nariu, Jono Diržio našlė; gyveno dideliame nuosavame name su sodu... Žodžiu, nerimauti buvo dėl ko.

Tik kai apie 8 valandą ryto gatvėse pasirodė praeiviai, aš atsidusau – tie banditai visuomet bijojo dienos šviesos ir liudininkų. Nuoširdžiai padėkojęs draugui už suteiktą prieglobstį, išėjau namo, drebėdamas dėl tetos ir sesers likimo.

Taip mano akyse praėjo 1948 metų gegužės 21–22 d. raudonųjų vampyrų naktis. Tik žymiai vėliau sužinojau, kad ji buvo juodžiausia lietuvių genocido istorijoje. Pasak prof. A. Damušio, iš Lietuvos žanakt buvo ištremta daugiau nei 100 tūkstančių žmonių. Šią „operaciją“ enkavėdistai pavadino „Vesna“ („Pavasaris“). Gražiai.

Praeinant pro vieną namą, esantį netoli Skuodo gatvės, prie manęs pribėgo gražus, rudas, gauruotas šunelis su balta krūtinėle ir letenėlėmis, panašus į laputę. Jis, unkšdamas

bei tyliai cypdamas, šokinėjo apie mane, lyg kažko skųsdamasis. „Toks toki pažino“, pagalvojau ir pasižiūrėjau į tą pusę, iš kurios išbėgo šis nuskriaustasis. Varteliai buvo uždaryti, o prie jų priklijuotas kažkoks pailgas popierius. „Šitie jau išvežti, – dingtelėjo mintis, – išsivarę šeiminius, jie užantspaudavo namus, į kuriuos persikels patys, arba apgyvendins čia savo padlaižius – kolaborantus.“ Supratau dabar, ko taip gailiai dejuoja vargšas nabagėlis. Pagailo man jo. Paėmiau aš tą cypiantį ir apsiašarusį šunytį ant rankų ir taip atėjau prie savo tetos namo. Apsidžiaugiau, kai neužtikau panašaus popierėlio nei ant vartų, nei ant durų. Namuose viską radau savo vietoje. Tik sesuo Irena buvo kažkur išėjusi. Kai tetai nupasakojau namą, prie kurio suradau savo naująjį draugą, ji beveik pikta liepė:

– Nunešk jį kaimynei atgal! Aš gerai pažįstu tų namų šeimninę! – ji niekaip negalėjo patikėti, kad tie geri žmonės jau pakeliui į Sibirą. Ji buvo priblokšta. Dar ilgai aš ją įtikinėjau, kad jos kaimynus tikrai išvežė, kol, galų gale, ji suvokė, kas įvyko. Praėjusi naktis ir ją išvargino: teta su seserim Irena visą naktį nesudėjo akių ir tik ryte, auštant, nuėjo prigulti.

Mano atneštas šunelis patiko ir tetai Emilijai, ir ji greit sutiko priglausti dar vieną „karo pabėgėlį“. Pavadinau jį Lapute. Pradžioje su Lapute iškilo šiokių tokių problemų. Neaišku, ar dvikojai gyvuliai su mėlynom kepurėm ją taip išgąsdino, ar šiaip ji buvo žymiai jautresnė už žmones, bet ji paskelbė „įspėjimą“ bado streiką“. Šunelis keturias paras nieko neėdė, tik lakė vandenį. Prie manęs jis buvo tiek prisirišęs, kad savo ištikimybe net kėlė seseriai ir tetai savotišką pavydą. Jis iš kitų rankų neėdė, o jeigu išeidavau į darbą, tai gulėdavo prie mano palikto lietpalčio bei kitų daiktų ir nieko neprileisdavo, rodydamas savo aštrias iltis.

Tame pačiame name, kur paskutiniu metu buvo mūsų „Litsovochoztrans“ kontora, Kęstučio gatvėje, pirmajame aukšte, iš kiemo pusės gyveno ir dirbo toks siuvėjas su šeima. Pietų pertraukos metu man dažnai tekdavo pas jį užėiti – prašydavau virto vandens arbatai.

Neblogai pažinojau jo šeimą bei siuvėją vardu Bronė. Ši jauna mergina pas jį gyveno ir dirbo. Man kažkaip patiko ši mergina, šeima, na, ir pats šeimnininkas. Visada jaučiau jo simpatiją ir nuoširdumą. Todėl pasitikėdamas, aš jiems atvirai išsipasakojau savo praeitį; ir savo nuostatos okupantų atžvilgiu neslėpdavau.

Vieną dieną, jau po žmoggaudžių siautėjimų, užėjau pas siuvėją, kaip visuomet, atsigerti karštos arbatos bei paskutinėmis naujienomis pasidalinti. Naujienos buvo liūdnos – kalbėjomės apie ką tik praužiusius žmonių vežimus į Sibirą. Sielojaisi, kad ir manęs turbūt laukia jų likimas. Kai po arbatėlės, padėkojęs ir atsiveikines su šeimnininkais, jauėjau į savo tarnybą, mane netikėtai pasivijo Bronė:

– Aš greitai važiuosiu namo, į tėviškę.

Bus daugiau.

Dantų gydytojai

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA

9525 S.79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS

Lietuviams sutarkyls dantis už prieinamą kainą.
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
55 E. Washington, Suite 2401,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260.

Širdies ir kraujagyslių ligos

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS

7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

Vidaus ligos

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS

Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. Sts. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos pagal susitarimą

SKELBIMŲ SKYRIAUS

TEL. 773-585-9500

Stuburo ir skausmo ligos

JONAS V. PRŪNSKIS, MD
TERRI DALLAS-PRŪNSKIS, MD
ANDREW J. YU, MD

ir partneriai

Illinois Pain Institute
Nugaros, sprando, galvos, sąnarių,
sužeidimų darbovietėje bei kitų vietų
skausmo diagnozės ir gydymo specialistai.

Elgin: 847-289-8822
McHenry: 815-363-9595
Elk Grove: 847-718-1212
Barrington: 847-852-2000
www.illinoispain.com

SKAUSMO GYDYMAS

DR. RENATA VARIAKOJYTĖ
SKAUSMO GYDYMO SPECIALISTĖ

7600 W. College Drive
Palos Heights, IL 60463

Tel. 708-361-5550

Nugaros, kaklo, galvos, sąnarių
bei kitų skausmų gydymas

Akių ligos

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA

219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS
DR. PAUL KNEPPER

Akių ligos – chirurgija
150 E. Huron, Suite 1000
Chicago, IL 60611
Valandos pagal susitarimą
Tel. 312-337-1285

Margumynai

Nori uždrausti Kalėdų Senelį

Austrų grupė ragina uždrausti Kalėdų Senelį, nuogąstaudama, kad įsiveržėlis iš užsienio pasiglemžia tradicinio Kalėdų vaiko vaidmenį.

Sumanymo šalinininkai tvirtina, jog linksmas barzdotas vyriškis, kuris neša dovanas ir džiaugsmą vaikams visame pasaulyje, yra „Coca Colos“ pramanas ir siejasi su švenčių komercializmu, praneša telegraph.co.uk. Jie teigia, kad Kalėdų senelio turėtų būti atsisakyta tradiciškesnio Kalėdų vaiko naudai. Tai smulkutis šviesiaplaukis kūdikis, kuris atneša dovanų

vaikams prieš vakarienių per Kūčias.

Prieš devynerius metus susikūręs judėjimas pradėjo savo kasmetinę kampaniją protestu Grace šeštadienio naktį. Judėjimas taip pat ketina žymėti parduotuves, pasipuošusias puošmenomis, atitinkančiomis jo standartus. Už Kalėdų vaiką pasisakanti grupė neduos savo pritarimo antspaudo parduotuvėms, išstatančioms šiaurės elnius, roges arba bet kokius kitus Kalėdų Senelio bendrininkus.

Lrt.lt

Nuo kaitros nugaišo „seniausia pasaulio avis“

Australijoje nugaišo seniausia pasaulyje avis, kuri neatlaikė šalies pietryčių regionus apėmusios rekordinių karščių bangos, antradienį pranešė gyvulio šeimnininkė. Pasak Delrae Westgarth, avis Lucky krito sulaukusi 23 metų, 6 mėnesių ir 28 dienų. Ji nugaišo tame pačiame ūkyje Viktorijos valstijoje, kuriame išvydo pasaulį.

2007 metų rugsėjį Lucky buvo

BNS

Į B. Obama valstybinius pietus prasmuko nekviesta pora

JAV Slaptoji tarnyba aiškina, kaip į prezidento Barack Obama valstybinius pietus Baltuosiuose rūmuose buvo įleista kvietimo neturėjusi pora, kuriai pavyko įveikti ne vieną saugumo lygmenį, sakė atstovas.

Slaptoji tarnyba, kuri yra atsakinga už prezidento ir kitų aukštųjų pareigūnų apsaugą, dabar kruopščiai tikrina tą saugumo pažeidimą per lapkričio 24 d., antradienį, įvykusius valstybinius pietus Indijos premjero Manmohan Singh garbei, nurodė Edwin Donovan.

„The Washington Post“ pirmasis pranešė, kad pora iš North Virginia,

Tareqas ir Michaele Salahi, kurių nebuvo oficialiame svečių sąrašė, prasmuko į pobūvį Baltuosiuose rūmuose, nors taip ir nebuvo pasodinti prie stalo palapinėje Pietinėje pievelėje, kur įvyko valstybiniai pietūs. Baltieji rūmai paprašė Slaptosios tarnybos nuodugnai iširti, kas įvyko, sakė vienas pareigūnas.

Pora, kurią „The Washington Post“ vadina išgarsėti realybės televizijoje siekiančiais žmonėmis ir aukštuomenėje besisukiojančiais polo žaidėjais, buvo pastebėta atvykstanti į Baltuosius rūmus.

BNS

ČIKAGOS JAUNIMO CENTRO VEIKLA

ANTANAS PAUŽUOLIS

Gražus žodis „jaunimas“ grąžina į senus laikus, kada mes patys buvome jauni ir pilni veiklos idėjų. Ne veltui daug kas vartoja žodį „jaunimas“ norėdami pagyvinti susirinkimų vietovę, nes kur jaunimas, ten klesti linksmumas.

Tėvų jėzuitų pastatytas pastatas buvo skirtas lietuvių jaunimo auklėjimui, mokyti juos būti ištvermingais lietuviais ir palaikyti lietuviškumą visuomenėje. Mename laikus, kai šių pastatų durys neužsidarydavo ir buvo sunku rasti tuščią kambarį susirinkimams.

Sakoma, kad viskas praeina, lieka „tik muzika“. Sakyti, kad šiomis dienomis Jaunimo centras neveiklus, būtų labai neteisinga, nes jis dar gyvasties pilnas. Gal ne tiek, kiek buvo prieš 50 metų, bet džiugesio garsai veržiasi iš šio pastato, ir kryžstaujantis jaunimas laksto po žaliuojantį, medžiais apaugusį kiemą. Kartais sunku rasti laisvą vietą automobiliui pastatyti, nes šiuose didinguose pastatuose yra įsikūrusi Čikagos lituanistinė mokykla, kurioje mokosi per 300 mokinių, dirba per 50 mokytojų, tėvų komiteto nariai. Mokyklos direktorės pareigas eina darbščioji ir niekada nenuilstanti Jūratė Dovelienė. Tėvų komitetui vadovauja labai darbingas Valdas Kerulis. Vis besiplečiančiai lituanistinei mokyklai trūksta klasių, todėl Jaunimo centro valdyba, mokyklos direktorė ir tėvų komiteto pirmininkas ieško būdų, kad visi lietuvių vaikai, norintys mokytis šioje mokykloje lietuvių kalbos, istorijos, būtų į ją priimti.

Nustojus veikti Pedagoginiam lituanistikos institutui, jo kambariai buvo perduoti lituanistinei mokyklai.

Archyvus tvarko Lituanistikos tyrimo ir studijų centras, kuriam vadovauja neseniai išrinktas dr. Augustinas Idzelis.

Jaunimo centro pastatas ir kiti šalia esantys statiniai priklauso tėvams jėzuitams. Šiuo metu jėzuitų vyresniuojų išėvįjai paskirtas darbtus ir nagingas kunigas Antanas Gražulis, SJ. Jaunimo centro administravimas yra perleistas pasauliečių komitetui, sudarytam iš veiklių visuomenės veikėjų. Yra išrinkta Taryba ir paskirta Valdybos pirmininkė. Tarybai vadovauja visuomenininkas solistas Vaclovas Momkus, o

Jaunimo centro tarybos ir valdybos nariai (iš kairės): Anelė Pocienė, Antanas Paužuolis, Marytė Utz, Kristina Vlastellica, Algis Čepėnas, Gražvyda Giedraitytė, Antanas Valavičius, Milda Šatienė (Valdybos pirmininkė), Vaclovas Momkus (Tarybos pirmininkas), Reda Blekienė, Viktoras Jautokas, Rūta Jautokienė, kun. Antanas Gražulis, SJ, Vincas Lukas. Nuotraukoje nėra Nijolės Kaveckienės, Vlodo Kerulio, Alekso Lauraičio, Jurgio Vidžiūno, Jono Spurgio ir Felikso Lukausko.

Valdybai – visuomenininkė, niekada nepailstanti darbštuolė Milda Šatienė. Valdybos pirmininkę dažnai sutiksi Jaunimo centre. Ji įdeda daug pastangų, kad patalpos nestovėtų tuščios. Patalpos dažnai yra išnuomojamos. Nuomos kaina lyginant su kitomis salėmis nėra didelė.

Jaunimo centro patalpomis naudojasi nemažai lietuvių organizacijų – Lietuvių Operos choras, kas metai suruošiantis didingus operos pasirodymus ir lėšų telkimo pokylius, tautinių šokių vienetas „Suktinis“, kuriam vadovauja Vidmantas Strižgauskas ir Monika Adomaitytė. Mažosios salės rytinėje dalyje yra įsikūręs garsusis rankų lenkimo klubas „Aidas“, savo sporto šakoje laimėjęs daug medalių. Jie dalyvauja ne tik Amerikos sporto renginiuose, bet išvyksta į pasaulines rungtynes, kur taip pat yra ne kartą laimėję medalius. Šiam garsiajam vienetai vadovauja Saulius Rakauskas.

Šeštadieniais mažąja sale naudojasi mergaičių sesių skaučių draugovė, kuriai vadovauja sesė, vyresnė skautė Lilė Kerelienė. Broliai skautai, kurie ruošiasi gauti aukštesnius skautiškus laipsnius, naudojami mokyklos klasėmis. Draugovė vadovauja ps. fil. Albertas Kerelis ir Edis Brooks.

Jaunimo centre veikia Čiurlionio galerija, kurioje rengiamos lietuvių

vių dailininkų parodos. Galerijai vadovauja Laima Apanavičienė. Jos sumanumo ir mokėjimo bendrauti su visuomene dėka parodų galerijoje netrūksta. Galerijoje vyksta ne tik parodos. Čia savo renginius ruošia ypatingai veikli Lietuvių rašytojų draugija, suruošusi ne vieną poezijos ir literatūros popietę visuomenei. Lietuvių rašytojų draugijai vadovauja visuomenininkė, rašytoja, žurnalistė Stasė Petersonienė.

Galerijoje savo 100-mečio parodą ir šiai daliai skirtą simpoziumą buvo suruošęs „Draugas“.

Jau 25-rius metus Jaunimo centre veikia Lituanistikos tyrimo ir studijų centras, sukaupęs didžiulius archyvus. Centras savo veiklos 25-čiui pažymėti buvo surengęs įdomią parodą.

Čiurlionio galerija pasinaudojo ir tėvai jėzuitai, suruošdami parodą jų ordino įsikūrimui Lietuvoje 400 metinėms paminėti.

Jaunimo centre pastogę randa teatro vienetas „Žaltvykslė“, kuris yra suruošęs jau ne vieną pasirodymą visuomenei. Be vietinio teatro šiomis patalpomis naudojasi teatralai, atvykę iš kitų miestų – Los Angeles, Detroit. Savo spektaklius čia rodė svečiai iš Floridos, Kanados ir kitų vietovių. Visi yra mielai laukiami.

Valdyba dėkinga JAV LB Kultūros tarybos pirmininkei Dalei Lukie-

nei už jos rūpestį suruošiant Teatro festivalį lietuvių visuomenei.

Jaunimo centro didžioji pokylių salė, kurioje gera akustika, traukia dainininkus. Joje yra dainavę garsūs atlikėjai iš Lietuvos ir vietiniai dainininkai. Organizacijos, norinčios ruošti koncertus Jaunimo centre, mielai laukiamos.

Žemutinėje salėje ir kavinėje daugelis švenčia gimtadienius, vardadienius ar kitokias šventes. Čia taip pat ruošiamos vestuvinės puotos. Kavinė naudojasi Arvydas Reneckis. Čia jis rodo įvairiausius filmus, kurie žiūrovų yra mėgiami. Kavinėje taip pat vyksta susitikimai su poetais, rašytojais, gydytojais iš Lietuvos.

Vienas iš didžiausių renginių Jaunimo centre yra Jaunimo centro metinė vakarienė, kurią rengia šio Centro valdyba. Šių metų vakarienė vyks 2009 m. gruodžio 6 d., sekmadienį. 2 val. p. p. bus aukojamos šv. Mišios tėvų jėzuitų koplyčioje, o 3 val. p. p. didžiojoje salėje – akademija. Į šią šventę atvyksta Lietuvos ir Latvijos jėzuitų provincijolas Gintaras Vitkus, SJ. Kviečiame visus lietuvius dalyvauti šiame pokylyje ir tuo paramti Jaunimo centro veiklą.

Kitas didesnis valdybos renginys – Pavasarinė mugė. Į šią mugę kviečiami lietuviai verslininkai, nagingi amatininkai, papuošalų meistrai, menininkai.

Didžiulis Centro rėmėjas yra Moterų pagalbinis vienetas. Šio vieneto darbščios moterys aukoja savo laiką ir prisideda prie šio lietuvių centro išlaikymo. Jos ruošia „Blynų pusryčius“, kurie lankytojų yra labai mėgiami. Artėjant Velykų šventėms „darbščiosios bitelės“ ruošia rytinį pasivaišinimą tuoj po šv. Mišių jėzuitų koplyčioje. Darbščiajam vienetai vadovauja neišsemiamos energijos Anelė Pocienė. Ją matome daugelio organizacijų veikloje. Valdyba yra dėkinga šioms darbščioms moterims. Jų paslaugomis pasinaudojame labai dažnai.

Be anksčiau minėtų organizacijų į Jaunimo centro veiklą yra įsijungę Jūrų šauliai. Šiais metais jie suruošė lietuvių Trėmimų į Sibiro taigas mirčiai paminėjimą.

Lietuvių visuomenės nariai, nepaisant kada jie atvyko į Ameriką, kviečiami įsijungti į Jaunimo centro veiklą ir padėti jį išlaikyti.

Jaunimo centro metinė vakarienė 2008 metais.

Jono Kuprio nuotr.

Visa skautija kartu liūdi ir giliai užjaučia v. s. fil. KĘSTUTĮ JEČIŲ ir žmoną fil. DALIĄ, praradusius Kęstučio sesutę

A † A RITĄ DŪDIENĖ

vos kelios dienos po jos pačios vyro a. a. Petro mirties. Mirusiųjų šeimai, giminei bei artimiesiems maldaujame Aukščiausiojo palaimos, o sesutei ir svainiui Amžinos Ramybės.

Lietuvių Skautų sąjunga

IŠEIVIŲ ŽINIASKLAIDA GALĖTŲ TAPTI RAKTU Į GLOBALIĄ LIETUVĄ

Atkelta iš 3 psl.

Profesoriaus manymu, šiuolaikinė informacinė erdvė su visais blogais, socialiniais tinklais ir pan., kartais panašėja į tokią, kur visi kalba (rašo), bet niekas nebesiklauso.

Išėjimo stebėtojai kyla klausimas, ar užsienio lietuvių žiniasklaidos darbuotojai skaito savo šalyse išeinančią kokybišką spaudą ir jei taip daro, ar yra kokių nors galimybių, kad jie gerą vakarietiškos demokratinės žiniasklaidos tradicijas iškiepys Lietuvos spaudai, TV, radijui ir internetui.

Globali Lietuva dingtų, išgaravus finansavimui?

Internetinio naujienų portalo Alfa vyr. redaktorius Virgis Valentinavičius spėja, kad Globalios Lietuvos kūrimui koją gali pakišti tai, kad net ir mažas, kaimo, miestelių bendruomenės lietuviai gan vangiai buriasi, ką jau kalbėti apie tokio dydžio darinį. Be to, žurnalistas sudvejojo, ar entuziazmas neišgaruotų, iškart pasibaigus tokio projekto finansavimui.

M. Adomėno tikinimu, buvimas Globalioje Lietuvoje ir turėtų būti buvimas mažose bendruomenėse, juk tas pats lietuvis gali būti Jungtinės Karalystės lietuvių bendruomenės nariu, Londone besimokančių lietuvių studentų bendruomenės nariu, jaunimo sąjungos nariu, lietuvių teisininkų bendruomenės nariu ir pan.

Gana skirstyti į išdavikus ir nevykėlius

„Pagaliau jau pripažįstame, kad lietuviai gyvena ne tik Lietuvoje, kad lietuvis yra ne tik tas, kuris likęs čia. Dabar kyla reikalas sujungti dviejų dirbtinai išskirtų bendruomenių narius į vieną“, – savo mintis dėstė Tautinių mažumų ir išėjimo departamento generalinis direktorius Arvydas Daunoravičius. Anot jo, gana skirstyti lietuvius į išdavikus (išvykusius) ir nevykėlius (likusius).

M. Drunga: išėjimo laikraščiai atsirado iš sąžinės graužaties

Į Lietuvą iš JAV sugrįžęs ir aktyviai čia besireiškiantis žurnalistas Mykolas Drunga mano, kad išėjimo žiniasklaida išliks, tam priežasčių yra. Anot jo, tie, kurie anuomet traukėsi iš Lietuvos, nuolat jautė gėdą, juos graužė sąžinė, kad paliko Tėvynę, o lietuviškos spaudos leidimas esą buvęs tarsi pasiteisinimas. Todėl, M. Drungos manymu, panašūs poreikis teisintis gali kilti ir dabar išvyk-

stantiems lietuviams.

Jei bus poreikis, bus ir laikraštis

„Jei yra poreikis, bendruomenės ras galimybių leisti laikraštį“, – įsitikinusi Lenkijos lietuvių bendruomenės pirmininkė ir žurnalo „Aušra“ vyr. redaktorė Irena Gasperavičiūtė. Ji išskiria tris užsienio žiniasklaidos tipus – bendruomeninį, komercinį ir mišrų. Bendruomeninė žiniasklaida atlieka tris pagrindines funkcijas (mažėjančios svarbos tvarka): padeda susikalbėti, bendrauti su sava bendruomene, bendrauti su Lietuva bei palaikyti ryšį su gyvenamąja šalimi.

Naujųjų išėjimo žiniasklaida skirta susižinojimui

„Ispanijoje daugiausia gyvena ekonominiai emigrantai, atvykę dirbti į laukus dar prieš Lietuvai įstojant į Europos Sąjungą. Jie tikėjosi užsidirbti ir netrukus grįžti į Lietuvą. Dalis grįžo, bet nemaža dalis liko, perėjo dirbti į statybų ir aptarnavimo sektorius“, – aiškino Tomas Kriukelis, Ispanijos lietuvių Bendruomenės atstovas ryšiams su visuomene ir tinklalapio Lituanos.net administratorius. „Tad apie kažkokį jų kultūrinį lygį kalbėti sunku“, – pridūrė jis.

Madride gyvenantis lietuvis sako, kad daugelis Ispanijos lietuvių Lietuvą paliko su nuoskauda, su neigiamomis emocijomis, todėl stengiasi nutraukti su ja bet kokius ryšius. Savo neigiamą darbą atliko ir dar prieš įstojimą į ES siautę lietuviai reketininkai, bauginę tautiečius, todėl iki šiol lietuviai tarpusavyje neskuba bendrauti ar pasisakyti tautybę. T. Kriukaitis paminėjo ir tai, kad po kelių Lietuvos žiniasklaidos atstovų apsilankymų Ispanijoje ir po jų parengtų straipsnių apie tenyksičius lietuvius, nuomonė apie lietuvišką žiniasklaidą dar labiau suprastėjo ir prakalbinti ten gyvenančius lietuvius pasidarė dar sunkiau.

Be to, Ispanija labai didelė šalis, o lietuviai joje plačiai paplitę, aktyviausi gyvena ne ten, kur jų daugiausia. Pavyzdžiui, naujai išrinktoje bendruomenės valdyboje iš septynių žmonių trys yra iš Madrido, du iš Barselonos ir tik pora iš Pietų, kur kaip tik telkiasi daugiausia mūsų tautiečių. T. Kriukaičio teigimu, jo administruojamas tinklalapis yra labiau susižinojimo vieta, nei tradicinis žiniasklaidos kanalas. Tačiau būtent internetinė erdvė, į kurią savo žinias gali talpinti beveik visi norintys, ir yra tinkamiausia išeitis tokiai lietuvių bendruomenei, kokia yra Ispanijoje. **Lietuviams.com**

A † A REGINA STEIKŪNAITĖ ČIUBERKIENĖ

Mirė 2009 m. lapkričio 23 d., sulaukusi 81 metų amžiaus. Gyveno Cleveland, Ohio.

Giliai liūdi: sūnus Arūnas; duktė Danutė Grigaliūnienė su vyru Jonu, anūakai Aukse ir Jonas; duktė Ilona Schmidt su vyru David, anūakai Paulius ir Kristina; sesuo Lilia Ramonienė su vyru Valentinu; seserė Viktorija Ramonis-Rafacz su vyru Edward ir sūnumis Leonardu ir Viktoru; pusseserė Brigita Jakimčienė su vyru Zigmū, dukra Irena ir sūnum Andrium su žmona Julie, dukrom Maryte ir Onute; pusbrolis Ričardas Holiuša su žmona Ada. Lietuvoje pusbrolis Ričardas Jamontas su šeima ir keletas tolimesnių giminių.

Velionė buvo a. a. Jono Čiuberkių žmona.

Laidotuvės įvyko šeštadienį, lapkričio 28 d. Po šv. Mišių Cleveland lietuvių Šv. Kazimiero bažnyčioje, a. a. Regina buvo palaidota Šventų Sielų (Holy Souls) kapinėse.

Nuliūdusi šeima ir artimieji

Brangiai Motinai

A † A STASEI ZAPARACKIENEI

mirus, užjaučiame jos sūnų ALGI su žmona YOLANDA, dukrą dr. ŽIBUTĘ su vyru dr. PAUL KNEPPER, anūkus, proanūkius bei kitus šeimos narius ir kartu liūdime.

*Gražina Vitienė
Alida ir Scott Dow
Gaile ir dr. Robertas Vitai
Jelena ir Ron Abela*

A † A IRENAI BOČKIENEI

mirus, nuoširdžiausią užuojautą reiškiamo dukroms DANGUOLEI, ONAI ir sūnui DARIUI su šeimomis. Prisimename Ireną su jumis.

*Aldona, Horstas, Sigutė ir
Jūratė Žibai*

Šiais metais mes minime mūsų mylimo sūnaus ir brolio

A † A ARVYDO VAIČJURGIO

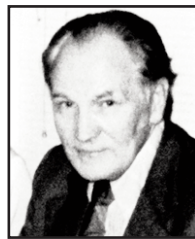
TRISDEŠIMTĄSIAS MIRTIES METINES

ir

mūsų brangaus vyro ir tėvo

A † A JUOZO VAIČJURGIO

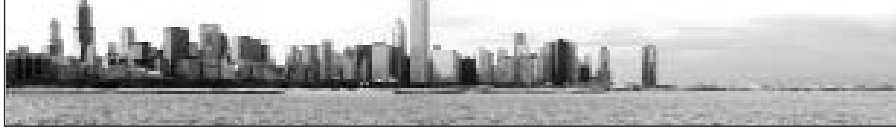
DVIDEŠIMTĄSIAS MIRTIES METINES

Su dideliu liūdesiu prisimename jus ir prašome visus gimines, draugus ir pažįstamus kartu pasimelsti už jų sielas. Šioms sukaktims paminėti šv. Mišios atnašaujamos Bostono lietuvių Šv. Petro bažnyčioje lapkričio 14 d. ir gruodžio 19 d. 9 val. ryto bei Kauno Šv. Antano bažnyčioje gruodžio 19 d. 10 val. ryto.

Valerija Vaičjurgienė ir Birutė Šležienė su šeima

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

◆**Š. m. gruodžio 2 d., trečiadienį,** 2 val. p. p. rodysime filmą „Simo Kudirkos pabėgimas“ (trukmė – 2 val.). Filmai rodomi Pasaulio lietuvių centre šalia Bočių menės įsikūrusioje skaitykloje. Maloniai kviečia JAV LB Lemonto socialinių reikalų skyrius.

◆**Čiurlionio galerija Jaunimo** centre gruodžio 4 d. maloniai kviečia visus į grafiko Pauliaus Augiaus 100-ųjų metinių minėjimą ir P. Augiaus parodos „Juodai balta malda Lietuvai“ bei jo anūkės Kristos Augius parodos „Gamtos daržas“ atidarymą. Pradžia – 7:30 val. v. Atidaryme dalyvaus autorė K. Augius. P. Augiaus gyvenimo ir kūrybos kelią nušvies Petras Aleksa.

◆**Filisterių skautų sąjungos Čikagos** skyrius ruošia kalėdinę sueigą ir pabendravimą š. m. gruodžio 5 d. 3 val. p. p. Pasaulio lietuvių centro apatinėje valgykloje. Kviečiame skyriaus narius su šeimomis gausiai dalyvauti. Jūsų laukia gera nuotaika ir vaišės. Apie dalyvavimą prašytume pranešti Jolandai tel.: 630-257-2558.

◆**Kviečiame visus į pokalbį-pabendravimą** su naujuoju Lietuvos ir Latvijos jėzuitų provincijolu Gintaru Vitkumi, SJ. Susitikimas vyks gruodžio 6 d., sekmadienį, po 11 val. r. šv. Mišių, PLC didžiojoje salėje.

◆**Socialinių reikalų taryba ir Vyresniųjų lietuvių centras** š. m. gruodžio 12 d. 4 val. p. p. „Seklyčioje“ ruošia metinį Labdaros vakarą. Muzikinę programą atliks Stasė Jagminienė su savo talkininkais. Visi kviečiami dalyvauti Labdaros vakare ir paremti JAV LB Socialinių reikalų tarybą, kuri ištisus metus tiesia ranką visiems pagalbos reikalingiems lietuviams: žilagalviams, vienišiesiems, vargstantiems ir naujakuriams. Centre

taip pat įsikūrę ir veikia Lietuvos našlaičių globos komitetas, Lietuvos vaikų vilties komitetas, Lietuvos partizanų globos komitetas, Socialinių reikalų raštinė, radijo stotis „Margutis II“, „Dirvos“ savaitraščio redakcija, žurnalo „Pensininkas“ redakcija ir kt. Vietas į Labdaros vakarą užsisakyti galite paskambinę į Socialinių reikalų raštinę Birutei Podienei tel.: 773-476-2655.

◆**Lietuvos istorijos diskusijų klubas** š. m. gruodžio 13 d., sekmadienį, 11:30 val. p. p. kviečia visus, kam įdomi Lietuvos istorija ir Lietuvos ateitis, į Brighton Park mokyklos salę, 2745 W. 44th St., Chicago, kur teisininkas, rašytojas, istorikas Pranas Jūrkus pristatys mokslininkės istorikės Jūratės Statkutės de Rosales veikalus. Bus rodomas trumpas filmas „Įdomioji Lietuvos istorija“. Po paskaitos vyks diskusijos, vaišės. Daugiau informacijos tel.: 773-627-2137 (Algimantas)

◆**Š. m. gruodžio 28-29 d. nuo 9 val. r. iki 5 val. p. p.** Ateitininkų namuose (1380 Castlewood Drive Lemont, IL), rengiama biblijinė stovykla pirmo-šešto skyriaus moksleiviams. Šių metų tema – „10 Dievo įsakymų“. Registracija iki gruodžio 15 d. Kreiptis į seselę Laimutę tel.: 630-243-1070 arba el. paštu: ses.laimute@yahoo.com

◆**Skaitydami žurnalą „Kultūros barai“** jausite Lietuvos ir pasaulio kultūros pulsą. Pranešame, kad šį žurnalą galite užsisakyti ir gyvendami JAV. „Kultūros barų“ prenumerata 2010 metams oro paštu tik 76 dol. Žurnalo atstovė JAV – Marija Paškevičienė, 306 55th Pl., Downers Grove, IL 60516. „Kultūros barai“ – vertinga dovana sau, giminėms ir draugams visomis progomis.

Praradote darbą ar uždirbate per mažai? Nemokamas seminaras norintiems pradėti sėkmingą verslą

Midwest Entrepreneurs' Forum, Intelligent Clout Inc., Lietuvių verslo taryba ir Balzeko lietuvių kultūros muziejus gruodžio 3 d., 6:30 val. v. Balzeko lietuvių kultūros muziejuje (6500 S. Pulaski Rd. Chicago, IL 60529) ves seminarą norintiems pradėti sėkmingą verslą „**Praradote darbą ar uždirbate per mažai?**“

Pranešėjai: Jerry R. Mitchell, Midwest Entrepreneurs' Forum ir Jerry R. Mitchell & Associates prezidentas, ir Vladas Krivickas, Internetinės reklamos strategas kompanijoje Intelligent Clout Inc., žurnalistas.

Renginys nemokamas. Dėl platesnės informacijos kreiptis į Vladą Krivicką: vladas@inclout.com.

Nuotraukoje iš kairės: Lietuvių prekybos rūmų nariai Vincent Semaška, Stanley Balzekas III, Stanley Balzekas, Jr., Evelyn Oželienė, Ruth Katauskas.

„Grandis“ šoks Navy Pier

„Grandies“ šokėjai Los Angeles šokių šventėje.

Virgio Smilgio nuotr.

Artėjant gražiausių metų švenčių laikotarpiui LR Generalinis konsulas Čikagoje džiaugiasi turėdamas galimybę informuoti, jog šiemet kasmetiniame Navy Pier festivalyje „Žiemos stebuklai“ („Winter Wonder Fest“) pasirodys lietuvių liaudies šokių ansamblis „Grandis“. Koncertas vyks **gruodžio 5 d., šeštadienį, 6 val. v.** didžiojoje pramogų centro švenčių salėje, adresu: 600 East Grand Ave., Chicago, IL 60611.

Konsulatui tarpininkaujant lietuviško ansamblio pasirodymas kasmetiniame žiemos festivalyje vyks jau trečiąjį kartą. Šiais metais renginio svečiams koncertuos 35 savo penkiasdešimtąjį jubiliejų švenčiančios „Grandies“ šokėjai. Meno vadovės Violetos Smieliauskaitės-Fabianovich auklėtiniai jaunieji ir studentai Navy

Pier scenoje koncertuos beveik valandą.

Didžiojoje laisvalaikio ir pramogų centro švenčių salėje taip pat bus galimybė pasigėrėti daugybe išdabintų Kalėdinųjų eglučių, tarp jų ir „šiaudinukais“ papuošta lietuviškąja. LR Generaliniam konsulatui bendradarbiaujant su Balzeko lietuvių kultūros muziejumi, lietuvišką Kalėdinę eglaitę savos kūrybos žaisliukais iš šiaudelių sutiko papuošti menininkė Marija Kriaučiūnienė.

Maloniai kviečiame visus atvykti pasižiūrėti „Grandies“ atliekamų lietuvių liaudies šokių, pasigėrėti šventinėmis eglutėmis bei pasidžiaugti kitomis Navy Pier organizuojamomis festivalio pramogomis.

LR Generalinio konsulato
Čikagoje info

Lietuvos Vyčių tautinių šokių grupė Mokslo ir pramonės muziejuje 2008 metais. Vadovės: Birutė Matukonienė (stovi pirma iš dešinės) ir Lidija Ringienė (sėdi pirma iš dešinės)

Sekmadienį, gruodžio 6 d., 2:45 val. p. p. Mokslo ir pramonės muziejuje (Museum of Science and Industry) Lietuvos Vyčių choras (vad. Aušra Bužėnaitė), tautinių šokių grupė „Suktinis“ (vadovai: Monika Adomaitytė, Giedrė Elekšytė, Vidmantas Strižigauskas) ir Lietuvos Vyčių (vadovės Lidija Ringienė ir Birutė Matukonienė) šokių grupė atliks tradicinę kalėdinę programą.

Lietuvos Vyčiai lietuviškų tradicijų, šokių ir muzikos programą Čikagos miesto muziejaus lankytojams atlieka nuo 1964 m., o šiaudinukais papuošta lietuviška eglutė muziejaus didžiojoje eglučių salėje statoma kasmet nuo Antrojo pasaulinio karo. Pagal seną programos tradiciją žiūrovus ir programos atlikėjus aplankys Kalėdų senelis (John Radavich).

Kviečiame visus atvykti ne tik į lietuvišką programą gruodžio 6 d., bet ir eglučių parodą, kuri vyks iki 2010 m. sausio 3 d. Mokslo ir pramonės muziejaus adresas: 5700 South Lake Shore Drive, Chicago.

Advento vakarai: pasiruoškime Kalėdų šventėms!

Kviečiame advento penktadienius skirti dvasiškai pasiruošti Kalėdų šventėms. Advento vakarai vyks penktadieniais nuo 6:30 val. vak. Pal. Jurgio Matulaičio misijoje. Advento vakarą gruodžio 4 d. ves kun. Gediminas Jankūnas, gruodžio 11 d. – kun. Gintaras Vitkus, SJ.

Gruodžio 18 d. vyks Susitaikymo sakramentas. Visi maloniai kviečiami.